

Uden titel

Roman

Kapitel 1

Der var færre gæster på Den gyldne hane end der plejede at være en torsdag aften. Be vares det løb rundt, men Henry kedede sig, når der ikke var noget at lave. Han åbnede kælderlemmen og gik ned for at ordne ølkasserne.

Døren gik! Henry kiggede op af kælderlemmen. En gæst stod i vindfanget. En fremmed. Hurtigt kravlede han Henry op fra kælderen og stillede sig på sin plads bag disken.

Den fremmede var bleg, næsten hvid i huden. Tøjet passede overhovedet ikke til årstiden. Han bar hverken hue eller hat og var klædt i beskedne klæder. Rene, men ordentlige.

Nogen hviskede, "Tugthuskandidat ..." og Henry fulgte opmærksomt den fremmede med øjnene, mens han gik ind i lokalet.

Manden bar en kuffert. Ingen mærkater. Støvlerne var blankpudsede, skønt vejret havde været skidt i de sidste par dage.

Henry gav sig til at tørre ølhanerne af, mens den fremmede kom hen til baren. "En pilsner, tak."

Henry så op. Mandens næse var kantet og håret omhyggeligt friseret i en knivskarp sideskilning. Øjnene var mørke. Mandens udtryk var løjerligt og han begyndte at tromme i disken, inden Henry nåede at svare, "Så gerne, hr., Hof eller Tuborg?" "Hof."

Imens han skænkede op, tænkte han, "Besynderlig accent ..."

Ved lukketid var alle de faste gået pænt hjem, helt som de plejede. Men den fremmede sad stadig for sig selv ved et af bordene.

Henry tog en hurtig runde med kosten. Da han nåede den fremmedes bord, sagde han dæmpet, "Vi lukker, hr."

"Gør De det," siger den fremmede og så på ham med et gennemtrængende, klart blik.

"Ja, De må betale og gå."

"Hvordan og hvorhen?"

Henry sukede. Kniplen lå på sin plads under disken, men der var langt derhen ... Bare det ikke blev nødvendigt.

"Det bliver 3 kroner og 15 øre!" sagde han.

"For den smule øl! Hør nu her!"

"Ikke noget vrøvl. De har drukket hele aftenen og må betale, hvad De skylder."

"Hør nu, min gode mand ..."

"Jeg er ikke nogen god mand, hvis De ikke betaler," snerrede Henry og lænede sig ind over mandens bord med knoerne på bordfladen.

"Og hvis De ikke betaler og går nu, bliver det værst for Dem selv."

"De afbrød mig," sagde den fremmede. "Da jeg sidst var på beværtning, var priserne helt anderledes."

"Det må være længe siden. Jeg ved ikke, hvor De har været, hvis de aldrig har hørt om dyrtid?"

Henry lo.

"Det har jeg, min gode mand. Det bemærkede jeg allerede under den forrige krig. Der var visse personager, der tjente smukt i de år. Og imens blev betalingen for mit arbejde sat ned. Og hvor er disse penge blevet af? Jeg skal sige Dem det: De bliver spist og drukket op af korrupte forbrydere på Kongens Nytorv. Formøblet på Strandvejen og på dyre rejser til ..."

"Spar mig for Deres kommunistvrøvl. Betal og gå!"

Henry stampede i gulvet og talte skridtene hen til døren. Sørensen plejede at være hjemme fra aftenskiftet på denne tid af natten. Han måtte kunne få fat på ham, hvis det kom til at knibe.

“Hør her, jeg vil gøre Dem et tilbud, min gode mand. “

“Så skal det saftsuseme dække det, De har drukket i aften.”

“De må forstå, jeg er nok ubemidlet, men ingen ubetydelig person.”

Den fremmede smilede.

“Og godtager de naturalier som betaling, vil jeg betale Dem så rigeligt med kunst.”

“Nej tak. Ingen hælervarer.”

Med en fornem holdning sagde den fremmede, “Dette er kunst.” og satte sin kuffert op på bordet.

Han åbnede kufferten og tog en stak billeder frem. Henry kiggede på dem og smed dem med et hånligt udtryk.

“De gør grin med mig! Det er jo bare noget fra den der tegnefilm ... - Nu er det nok, så er det ud. UD!”

“Vist ikke det, nej, nej, min gode mand. De vil om føje tid se, at disse værker er et abracadabra, et Sesam-luk”dig-op.”

“De er fuld!”

Henry sukede. Så blev det altså alligevel nødvendigt at tilkalde Sørensen. Det var ellers længe siden, at det sidst havde været nødvendigt at tilkalde kedelflikkeren for at slippe af med uønskede gæster.

“Stands!”

Det absurde i situationen fik Henry til at standse med hånden på døren. Han vendte sig langsomt og så på den fremmede.

“Giver De MIG ordrer?”

“Vist ikke, nej, jeg råder Dem derimod indtrængende. - Indtrængende, min gode Herre.”

Den fremmede stillede kufferten ud på gulvet og skubbede den i retning af Henry. Ude på gaden hørtes en port smække tyst.

Henry gik tilbage til den fremmede og satte sig overfor ham. Tog en dyb indånding.

“Lad gå. Jeg tager billederne, men så skal De også gå?”

“Ja, ja da, De er en meget klog mand, det ser jeg, og jeg har erfaring i disse ting. Megen erfaring.”

Henry skubbede kufferten en smule til side med den ene fod. Så surt og afventende på gæsten.

“De må være træt. Det ser man, og det forstår man. Men De skal vide, at Deres job er mildt og skånsomt, sammenlignet med mit.”

“Hvad taler De om. De er da ikke vist ikke andet end tremmerusker?”

“Ser De, det De dér nævner er blot et ubetydeligt kapitel i mit liv. De må forstå, i virkeligheden arbejder jeg for de højeste cirkler. - Min seneste opgave slog desværre fejl.”

“Ja, den slags sker vel i Deres branche?”

“Jeg må bestemt indvende imod deres udmærkede udtalelse, min gode mand, at mine forretninger sædvanligvis går godt. Men forstår De, succeserne hører man aldrig om.”

“Nej, selvfølgelig. Men de arbejder altså med udsmykningsopgaver?”

Henry nikkede i retning af kufferten og lo.

“Lad mig udtrykke det på den måde, at kunstnerisk udfoldelse indgår som en særlig del af mit felt. I min stilling må man ofte benytte sine kreative talenter, for eksempel når man arbejder med internationale papirer.”

Henry så på manden uden at fortrække en mine.

“Jo, forstår De, jeg mangler ofte vigtige papirer, visa, formularer og deslige, og da er det en ubetinget fordel, om man nøje kan eftergøre et stempel og en underskrift. Tænk blot på stemplers overordentlige betydning. Og tænk derefter på deres forskellighed, deres bladmønstre og slyngninger. Og tænk på underskrifters unikke egenart. Disse ting har jeg sat mig grundigt ind i. Tro mig, i dag kan jeg med stor nøjagtighed sige, hvilke egenskaber en person har, blot ved at se på hans underskrift.”

Henry lo hånligt.

“Lad det så komme an på en prøve.”

Han hentede regningsblokken og pennen fra disken, tog den fremmedes regning og signerede den.

“Fortæl mig nu, hvem jeg er. Det må vel så anses for betalingen for Deres beskænkning i aften.”

“Med fornøjelse.”

Den fremmede granskede blokken, så vendte han den på hovedet og holdt den op under lampen i en skæv vinkel.

“De er et meget sammensat menneske, min gode mand. Deres knejsende versaler viser, at de kan præsentere Dem. At de er geschæftig, viser liniernes spændstighed, og deres humør fornægter sig heller ikke i den lille, muntre krølle, De tilføjer sidste bogstav i sætningerne. Men se nu Deres nedsving. Nedsvingene siger mig, at en del af dette er facade, at De har en anden side, som de ikke viser andre. Ja, jeg vil sige, at der er sider i Dem, som er dunkle og skjulte for Dem selv. Læg mærke til, hvor sammentrængt det, jeg kalder s'ets fod, er i deres efternavn. Der er sider af Dem, som endnu ikke er udfoldet, og der er en stor usikkerhed. Jeg kunne tro, at De, skønt De almindeligvis er en populær person, føler Dem ind imellem usikker. For eksempel når De er i selskab med repræsentanter for spindesiden. De er måske bange for, at spindersker skal gennemskue Deres eget lille spind.”

“Pas lige lidt på!”

Henry rejste sig med et ryk og går op i baren, hvor han tager to glas og en Hof. Han stillede demonstrativt øllen og glassene på bordet, skænkede op til sig selv og tændte en smøg.

“Det hér bliver så også på huset.”

Den fremmede skænkede langsomt et glas op. Henry mærkede, hvordan han samtidig betragtede ham. Typisk plattenslager. Sidder og forsøger at regne ud, hvad næste træk skal være. “Jeg kunne se det på Dem, straks jeg trådte ind i Deres udmærkede etablissement. De er et godt menneske.”

“Jeg er et meget træt menneske, der må op igen i morgen for at tjene til sit brød, så vær venlig at fortsætte Deres undersøgelse af min underskrift.”

“Så gerne, hr. Jo, De bemærkede nok, at jeg vendte deres signatur på hovedet og holdt den op i lyset. Derved ser jeg dels Deres personligheds komposition, om jeg så må sige ... Og Deres viljekraft. De forskellige rytmer i Deres linier fortæller, at Deres humør og stemning svinger. Men grundliniens fasthed viser, at De formår at holde disse stemninger under kontrol. De har mange sider i Dem. De kan være mange forskellige personer. Deres overordentlige tryk, som kan iagttages i nedsvingene på papirets bagside, siger mig, at De tillige er en viljefast, for ikke at sige stædig person. Trykket er imidlertid ikke helt regelmæssigt, og det siger mig, at der er noget ufærdigt i deres karakter. De kommer ind imellem til at gøre, hvad De ikke selv vil. At De har vanskeligt ved at sætte Deres vilje igennem der, hvor det betyder mest for Dem. Man ser ofte, at personer, hvis signatur udviser dette særlige tryk, er ensomme. Trykket viser også, at der sider af Dem, De ikke ville kunne vise en livsledsagerske.”

“Jeg er ikke gift.”

“Nej, jeg tænkte det nok. Det forklarer også det ungdommelige præg, Deres signatur i det hele har. Den savner den modne mands hurtighed og fasthed i bogstavernes tegning.”

“Nu begynder De igen at gøre grin med mig, og desuden er jeg ikke boglig.”

“Ikke gør jeg det, slet ikke. Jeg ser, hvad jeg ser, og jeg vil Dem det bedste og siger Dem derfor min ærlige mening.”

“Havde De en ærlig mening, var De vel ikke kommet i fængsel.”

“Det har jeg, men jeg har været oppe mod indflydelsesrige kræfter, der fandt, at jeg kunne skade deres sag, hvorefter man skaffede sig af med mig.”

“Det lyder spændende, næsten som en kriminalhistorie.”

Henry kradsede på en plet på vesten, underligt til mode. Han tænkte endnu en cigaret.

“Det er spændende, ja. En stor udfordring. Ja, jeg vil sige, det kræver virkelig af sin mand, at han udfolder alt det, han rummer i sin person.”

“Jeg forstår, at det er hemmeligt, Deres job, og det er vel derfor, De bliver ved med at sidde og væve i det? ... For nu at bruge et af Deres eget udtryk.”

“Særlig konfidentielt. Men jeg mærker, at jeg kan betro Dem disse ting. De kan holde hovedet koldt og vare Deres mund. For jeg skal sige Dem, at kommer disse ting ud, er ikke blot min, men også Deres frihed i fare.”

“Det lyder ikke rart, men ved De hvad, jeg er i forvejen i overhængende fare for at falde i søvn, så De må gå nu. Gå venligst, hr. ...”

“Fredriksson.”

“Hr. Fredriksson. Nå, De er svensk, ja, ja.”

“Af svensk og hollandsk, ja, jeg vil sige af international herkomst. Jeg har rødder på mange breddegrader og kan af den grund gøre mig alle vegne.”

“Nå da da, De er altså det, aviserne kalder kosmolit? De har blot en tid opholdt Dem under mere faste forhold? Ha!”

“Kos-mo-PO-lit, min gode mand.”

“Hva'? Jeg er nu stadig ikke blevet Deres "gode mand", at De ved det ... Og det er længe siden, jeg lukkede.

“Ja selvfølgelig. Men - med forlov - De skulle vel ikke have mulighed for at give en ærlig mand logi for natten?”

Henry rejste sig og gik hen til knagerækken, forvirret og ærgerlig til mode.

“Jo da, mit lille, eksklusive etablissement har særlige overnatningsmuligheder i kulkælderen.”

Det var ment som en hån, men svenskeren smilede.

“Jamen, det lyder aldeles fortræffeligt. Jeg siger Dem mange tak, min gode herre.”

Han rejste sig og kom hen til Henry, som var i færd at tage overtøj på. Et øjeblik stod de to mænd over for hinanden. Henry tung og over middelhøjde. Den fremmede noget mindre, med en rank holdning og et filuragtigt udtryk.

Henry kiggede på manden.

“Hvad hedder De, for resten?”

“Vitus. Mit navn er Vitus Fredriksson. Jeg er født i Karlskrona, opvokset på Nyhavn og borger i verden.”

“Henry Thomas Petersen.”

Henry slukkede de sidste lamper i Den gyldne hane, tog kufferten og viste Fredriksson ud i gården. Udenfor var det stjerneklart. Svenskeren gyste let.

“Ingen grund til ængstelse, der er behageligt lunt i kulkælderen.”

Henry rodede med nøglebundtet og fumlede drillende med nøglen. Kunne tilsyneladende ikke finde nøglehullet i mørket.

“De kommer til at ligge bag fyret. Der kommer De ikke til at fryse, kan jeg forsikre Dem om. Jeg har nogle gamle sække liggende. Dem kan De sove på ... “

Kapitel 2

Vækkeuret kimedede, og som altid følte Henry det, som om uret havde været stillet forkert og ringede alt, alt for tidligt. Han slog vækkeuret fra og vendte sig om på den anden side. Fornemmede kulden fra væggen. Det var koldt som bare pokker, da han kom hjem i nat og lejligheden lå i den ene ende af blokken, så han fik ingen "gratis" varme fra naboerne. Alligevel var det sjældent, at han åbnede for radiatoren på denne årstid. Ingen grund til at frådse.

Det var tidligt forår, og gik man hen til vinduet, tørrede forsatsvinduet af og kiggede ud på gaderne her klokken halv to om eftermiddagen, var det ikke mange mennesker, man ville se. De fleste koner havde handlet ind om formiddagen. Mændene var på arbejde. Børnene kom hjem fra skole ved denne tid, men løb først ud og legede på gaden, når de havde fået mad. På nær enkelte biler, mejeriets og depotmandens, var gaden stille.

Han kom i tanker om Vitus Fredriksson og satte sig op i sengen. Forsigtigt satte han tæerne ned på gulvet. På tåspidserne gik han ud i køkkenet, pissede i håndvasken og vaskede sig derefter i ansigtet og under armene. Bagefter barberede han sig, omhyggeligt og med langsomme bevægelser.

Henry holdt at lyden af ragekniven over skægstubbene.

"Sådan lyder det, når en mand står op," havde han lært, da han var elev.

De tomme flasker fyldte køkkenbordet, og opvasken var ikke blevet taget i den sidste uge. Han bandede. En af dagene skulle der ryddes op. En af dagene ...

Henry spekulerede over Vitus Fredriksson. Måske var han vitterlig svensk? Det lød i hvert fald sådan. Han var sikkert kun prøveløsladt. Men hvor kom han fra? Hvad ville han på Den gyldne hane? Hjemløs?

I det samme skar Henry sig. Det blødte meget, og han gik ud på bagtrappen og snupede lydløst en af naboens støveklude. Dem havde han før taget af, uden at konen derinde havde bemærket noget. Han var omhyggelig og rettede på stabelen, så hun ikke opdagede noget. Fru Jerichau var en madamme med en kæft som en fukssvans ...

Henry bandede, da han kiggede sig i spejlet. En lang, bred hudafskrabning, som ikke kunne skjules med talkum. Han fandt plaster frem og klippede en strimmel af. Satte det på og forudså alle de kommentarer, han ville få. Han hadede den slags. Det irriterede ham at være gæsternes samtaleemne. Alle vidste, at han var ungarl. Han ville bare have lov at passe sin forretning i fred. Så kunne folk da snakke det, de ville, de skulle bare ikke snakke om ham, mens han hørte på det. - Og hvad ville folk sige, når de hørte, at han havde haft ham svenskeren boende i kulkælderen i nat?

"Fire rundstykker. - Har De nogle smurte?"

Henry stod i butikken hos Bager-Mortensen og undrede sig over sig selv. Fredriksson havde haft et "frygteligt behov for føde", da Henry trådte ind i kælderen. Og nu stod han her som en anden tjener for den svenske svindler.

"Skøre spektakel," tænkte Henry, mens den lille bagerjomfru med lynets hast smurte tre rundstykker.

"40 øre, tak!" sagde hun.

Henry betalte og vendte sig.

"De glemte noget, Hr.!"

"Hva'!" sagde Henry halvvejs ude af døren og blændet af den kolde morgensol.

"Nøglerne og Deres handsker."

"Nå. - Tak!"

Henry vendte sig og gik hurtigt tilbage til disken.

“Jeg er lidt glemsom i dag.”

Han krydsede gaden og gik igennem porten, forbi skraldespandene, gårdskuret og de tre dasser. Hele vejen til fyrrkælderen. På vej ned, hørte han pludselig svenskeren bag sig.

“Det var godt!”

“Hvad mener De?”

“De har et par handsker. Får jeg låne?”

“Jo, men var De egentlig ikke sulten? Var det ikke derfor, jeg skulle løbe?”

Henry kiggede skeptisk på Fredriksson.

“For fem minutter siden sagde De, at maden hastede. Hvorfor står De herude? Nu har De måske mistet appetitten?”

“Næ, nej.”

“Og nu fryser De så om hænderne?”

“Handskerne er så at sige min anden hud.”

“Ja, men det her er *mine* handsker ... Men De vil vel undgå at sætte fingeraftryk på rundstykkerne ... De har taget skade af fængselet. Hér! Tag handskerne. Tag morgenbrødet. Nu har jeg hentet det, og så spiser De.”

Henry vente sig for at gå ind.

“De vil ikke sidde lidt i solen med mig?”

“Tror De, det er en skovtur, vi er på? Jeg har et arbejde at passe. Skulle jeg sidde og dase her i gården ... Desuden er det koldt.”

“Ja, noget i den retning, forestillede jeg mig faktisk, ville jeg komme Dem vel, min gode mand.”

“Kom nu ikke for godt i gang med det "min gode mand!"

Henry vendte sig og gik ind.

Han var i færd med at tørre bordene af, da Fredriksson lidt senere kom ind.

“Her er lukket, De må gå.”

“Det er ikke drikkevarer, jeg kommer efter. Lad mig bare stå lidt her i hjørnet i det smukke lys og se på Deres etablisement.”

Lænet over et ridset bord i hjørnet af det mørke lokale så Henry skeptisk på svenskeren.

“Hvor længe har deres fortrinlige bager haft en så henrivende betjening?”

“Hvorfor spørger De? Har De været derovre?”

“Og De har aldrig talt med hende?”

“Nej, hvorfor skulle jeg dog gøre det? Hun passer sit arbejde, og jeg passer mit.”

“Og Deres etablisement, hvordan har De fået råd til det?”

“Skal de spørge fra nogen? Vidste jeg ikke bedre, ville jeg tro, De var fra myndighederne.”

“De vil ikke fortælle, hvorledes De har erhvervet dette sted?”

“Hvorfor skulle jeg dog gøre det? Hvad rager det Dem?”

“Jeg er såmænd blot en naturel, der interesserer sig for sine medmennesker ... Ikke blot for deres arbejde, men også for deres kår og muligheder.”

“Hvis det virkelig interesserer Dem, vil De måske finde den oplysning interessant, at jeg har lånt pengene igennem min søster, som kender en rentier.”

“Deres søster! Se, se! Det var spændende. Hun har altså bekendtskaber i de finansielle kredse i byen!”

“Ja, ja, få nu ikke nogen gode ideer. Hun er såmænd bare forretningsdrivende.”

Henry tænkte på sin søster. Hendes stuer i Larsbjørnsstræde, hendes damer og den evige kommen og gåen. Jo, Elna var forretningskvinde, den var god nok.

“Ja vist, ja. Familiesammenhold er usigeligt vigtigt, husk altid på det og tak De deres søster for hendes hjælpsomhed.”

“Hvem siger, hun er hjælpsom? Han forlanger sgu da renter for lånet, og så hjælpsom og næstekærlig ville jeg nu ellers ikke kalde Elna. - Flyt Dem lidt, jeg kan ikke komme til med kosten.”

“Elna! Se, se.”

“Ja, hun hedder Elna! Skulle De spørge fra nogen? Og skulle De ikke hellere se at komme i omdrejninger og hjælpe mig med rengøringen i stedet for at stå og filosofere over ligegyldigheder. Eller skulle De måske ikke se at komme videre på Deres fantastisk risikable færd?”

“Jeg vil fortælle Dem noget. Noget jeg så i Deres skrift i går. De vil snart også komme ud på en særlig færd, en afgørende færd.”

Henry sukkede og rystede irriteret pudsekluden.

“De er måske også spåmand?”

“Der er ikke tale om spådom. Jeg ser det ganske tydeligt for mig. De vil snart foretage Dem ting, De ikke har drømt om.”

“Hvad fanden taler De om?”

“Vent og se, det kommer snart.”

Med Fredriksson skiftede Den gyldne hane karakter. Fra at være det hjemlige sted, man i ro og mag kunne drikke en øl, omgivet af folk, man kendte, fik værtshuset nu et vist præg af varietet. Svenskeren underholdt, ind imellem til stormende bifald.

Analysen af folks underskrift var en sikker succes. Nogle aftener sad gæsterne i kø ved Fredrikssons bord og ventede på at komme til. Han kunne altid få selv et ganske lille selskab til at synge drikkeviser og muntre sange. Nogle aftenen tryllede han og underholdt med tricktyverier. Andre aftener spillede han på harmonika - Henry anede ikke, hvor instrumentet kom fra - og pludselig valsede gæsterne omkring med hinanden.

Henry affandt sig med, at Fredriksson tilsyneladende havde slået sig permanent ned i fyrrummet. Henry havde fået en attraktion, som tiltrak nye kunder. Det var tydeligt at se, når de trådte ind af døren, at de havde hørt om "ham den nye hos Henry". Og det var let at finde frem til svenskeren.

Fredriksson var altid omgivet af gæster, og han var i stand til at få dem til at give omgange, så det kunne blive til noget. Henry beundrede for så vidt svenskeren for hans evne til at skabe fest og stemning, og følte sig efterhånden tryk ved ham. Han var bare ikke til at blive klog på. Han besluttede sig dog for at drikke dus med Fredriksson. Det manglede bare ... Efter et par uger opstod en lejlighed ved lukketid efter lukketid. Alle gæsterne var gået, og de to mænd stod overfor hinanden ved bardisken.

"Skal vi ikke drikke dus, inden jeg går hjem, Fredriksson?"

Atter overraskede Fredriksson Henry, men nu med en udpræget træghed. Svenskeren havde ganske vist inviteret sig selv til at bo på Den gyldne hane, og man kunne sige, at han arbejdede for sit logi. De var blevet en slags makkerpar. Alligevel var Henry var nødt til at presse Fredriksson, inden han gav sig og indvilligede i at drikke dus.

Dagen efter kom Henry tidligt på arbejde. Der skulle vaskes gulv. Han tog en omvej ned til svenskeren.

"Goddag, goddag, Vitus!" hilste han.

"Goddag."

Fredriksson sad bøjet over et interimistisk skrivebord og skrev i lyset af to ophængte flagermus-lamper. Henry gik hen til ham. Vitus var i færd med at udfærdige et vældig fint dokument, så det ud til?

“Hvad laver du?”

“Et visum.”

“Hvabehtar? - Visum? Har du da ikke et pas?”

“Det er desværre bortkommet under en tidligere mission.”

“Skal du ud at rejse?”

“Man kunne sige, at mit pas bortkom i en sammenhæng, hvor statslige interesser blev sat på spil, hvorfor man fra øverste hold valgte at lade min person, skal vi sige: forsvinde.”

“Du måtte gå under jorden?”

“Ja.”

“Hvor længe?”

“Husker jeg ikke nøjagtigt. En årerække ...”

“Hvor?”

“I forvaringsanstalten i Horsens.”

“Du blev altså buret inde?”

“Horsens er et yderst sikkert sted at opholde sig. Og jeg var truet på livet. Staten benytter denne anstalt til personer, der ... som jeg ... trues med afsløring i kontraintelligent arbejde.”

“Og hvad er det der arbejde så for noget?”

Henry vendte en spand og satte sig på den.

“Jeg har sagt, hvad jeg mener om disse historier, Fredriksson. Du er opfindsom, men dine historier er for fantastiske. Alt dette med tophemmeligt regeringsarbejde, spionage og skjulested på forvaringsanstalten i Horsens tror jeg simpelthen ikke på. Du har sikkert bare afsonet en dom og forsøger nu at komme tilbage til byen igen?”

“Du tror mig ikke, men det er ikke desto mindre min lod i tilværelsen at arbejde under dække i fjendens lejr. Jeg har denne metier, fordi det er hér, mine talenter ligger. Alle, der ser mig, må tro mig.”

“Med en enkelt undtagelse, Fredriksson.”

“Du tror mig også ... Netop fordi det, jeg fortæller, forekommer så usandsynligt.”

“Det tror jeg ikke, jeg vil sige, jeg gør. Jeg har endnu ikke set et eneste bevis på, at alt det fantastiske, du fortæller, er sandt. - Ikke ET! Og det interesserer mig heller ikke. Jeg har min forretning at passe, der er nemlig ikke nogen, der passer den for mig. Og der er ikke nogen, der regner min forretning for noget. Så hvis du er så forbandet fin, hvorfor kom du så til mig? Står der måske "spionagecentral" over døren ude på gaden?”

“Nej, netop ikke.”

“Nej, netop ikke? Hvorfor fanden kom du så herind i sidste uge? Og hvorfor tager du ikke videre? Du sidder jo bare her og skribler på et dokument, der ligner noget fra Tøjhusmuseet!”

“Min gode ven. Du har givet mig husly. Du stoler på mig og lader mig arbejde her.”

Vitus slog ud med armen over det lille bord, der var flød med papirer, penneskafter og tre forskellige blækhuse.

“Du viser mig tillid, og jeg er dig taknemmelig. Men der er oplysninger, som jeg må forholde dig. For din egen personlige sikkerheds skyld. Visse kræfter er meget interesserede i at opspore min person. Derfor er jeg her. For her vil de aldrig søge mig. Og disse kræfter kan udlette dig med et pennestrøg. Mine informationer kunne koste dig livet. Tro mig, jeg tier for din egen sikkerheds skyld, Henry.”

“Jeg tror hellere, at vi må gå over og få gjort rent ... For en sikkerheds skyld.”

Henry rejste sig og forlod kulkælderen med et fiffigt smil om munden. Ved bagdøren ventede han et øjeblik med nøglerne i hånden, indtil han hørte svenskerens trin bag sig. Så låste han op og gik indenfor.

Kapitel 3

En dag noget over middag gik Henry inden om hos Elna. Det var en af hendes damer, der åbnede. Han havde aldrig set hende før, men de kom og gik jo også med mellemrum, og det var længe siden, han havde været på besøg.

Med et høfligt smil fortalte kvinden, at Elna desværre var optaget.

“Tulle arbejder meget. Jeg kan altid komme igen en dag, hvor det passer bedre.”

“Tulle?”

“Ja, min søster.”

Kvinden åbnede døren på vid gab.

“Jamen, De kan da komme inden for. Det varer måske en halv time endnu, men så vil jeg da tro ...”

“Du kan bare kalde mig Henry. Der er aldrig nogen, der kalder mig andet på mit arbejde. Elna har heller aldrig kaldt mig andet.”

“Vi har vist ikke hilst på hinanden?”

“Nej, det er sjældent, jeg er her ...”

“Elna har da nævnt Dem ind imellem.”

Henry blev stående på dørmåtten og så på kvinden. Hun var kraftig med et kønt ansigt.

“Hvad hedder du?”

“Tove.”

“Jeg tror alligevel, at jeg sætter mig ind og venter på Elna, Tove.”

“Ja, men gør da endelig det.”

Henry så sig om efter en knage i entreen, Tove bemærkede det.

“Dér, til højre for konsollen,” sagde hun og forsvandt ud i køkkenet.

Henry trådte pænt uden om den forede kurv, der stod på gulvet foran knagerækken.

Efter at have hængt sin jakke op, gik han ud i køkkenet.

“Du, øh ... arbejder her også, ikke?”

Tove vendte sig et øjeblik fra komfuret, hvor hun er i færd med at tænde op, og nikkede med et lille smil.

“Glad for at være her?”

Atter et lille smil.

“Elna har altid været utrolig reel og hjælpsom. Der har været stunder, hvor hun nærmest har været som en mor for nogle af os. Problemer, du ved ...”

“Det har hun fra dengang, vi var børn. Hun er jo nogle år ældre end mig, så det var altid hende, der skulle passe mig.”

Tove havde vendt sig og stod lænet op ad køkkenbordet med hænderne på bordkanten. Stadig med et lille smil om munden.

“Hvor kommer I egentlig fra?” spurgte hun.

“Vi kommer jo ude fra Hvidovre. Det gamle Hvidovre, altså. Dengang var det ikke meget andet end en samling gårde. Far var blikkenslager, og vi rendte altid og legede med bøndergårdenes børn.”

Tove blev stående ved komfuret og så smilende på Henry. Han klappede sig på vestelommerne og fandt cigaretter og tændstikker frem.

“Ryger du?” spurgte han.

Tove rystede på hovedet, og i det samme begyndte kedlen at hyle. Tove hældte vand på kaffebønnerne.

Henry betragtede hende. Kjolen strammede let over skulderpartiet. Han fornemmede omridset af hendes bh og stirrede fascineret på hendes halskæde med facetslebne glasperler.

“Sukker?”

“Øh, nej. Bare sort,” svarede han. En lille smule for sent.

“Jeg drikker egentlig aldrig kaffe, men når jeg gør, skal den altså smage af noget.”

Tove stillede kaffekande og kopper frem på et lille spisebord, der stod i hjørnet ved skorstenen og satte sig ved bordet over for ham.

“Du kan godt lide noget stærkt?” spurgte hun drillende.

Henry rømmede sig og kiggede ned, mens han trommede let med fingrene i bordfladen.

“Ja, jeg er jo vant til de stærke varer, forstår du? Jeg har et lille værtshus inde på Vesterbro.”

Tove lo og sagde, “Vi har da også stærke varer her. Du skal bare sige til.”

“Ja, nej, det var ikke lige det, jeg mente ...”

Tove stillede sin kop fra sig og lænede sig lidt frem.

“Vi gør meget for vores venner her i huset ... Bare så du husker det ...”

Henry mærkede varmen i kinderne. Han vidste, at han rødmede og rejste sig og tog sitt lommeur frem.

“Skal du nå noget?”

“Ja, for satan! Jeg glemte næsten en aftale. Jeg er nødt til at løbe, og jeg ville jo egentlig også bare lige have hilst på. Ked af al din ulejlighed. Vil du ikke sige til min søster, at jeg var her for at se til hende?”

Ude fra gangen sagde han, “Og hils hende mange gange!”

Så var han ude af døren.

Kapitel 5

Når Vitus ikke opholdt sig på Den gyldne hane, sad han i kælderen. Han arbejdede med et eller andet, men Henry kunne ikke få ud af ham, hvad det var.

Store dokumenter på fornemt pergament, som han forinden havde vandmærket med vandglas. Henry lagde mærke til, at Vitus også konstruerede stempler med et stempelsæt.

Det blev en vane, at de spiste frokost sammen. De skiftedes til at gå afsted efter smørrebrød. Fredriksson gik altid først efter at have børstet sin buksebag omhyggeligt og trukket sin skæve aluminiumskam gennem håret. Han spejlede sig i spanden, der stod i et hjørne af kælderen, indtil han en dag tog en lommespejl frem.

"Hvor har du det fra?" spurgte Henry.

"En gave."

"Fra en af gæsterne."

"Mm."

"Nu er du ikke begyndt med hasard, vel Vitus."

Vitus rystede på hovedet.

"Nej, nej. - Behøves ikke."

Mens Vitus var borte gennemgik Henry dagens opgaver. Han skrev dem ned på en lille blok for ikke at glemme noget. Døren gik, og Fredrikssons dæmpede trin hørtes over plankegulvet. Et øjeblik efter satte han en pakke med smørrebrød på disken.

"Du har travlt, Henry?"

Henry så på Vitus og vrissede på skrømt, "Ja, ja, nu spiser vi, ikke?"

De satte sig ved et hjørnebord. Duften af roastbeefens peberrodssalat rev Henry i næsen. Han så på Fredriksson, der trak et lommetørklæde frem fra vestelommen og omhyggeligt placerede det i skjortekraven.

"Hvad siger du, skal vi for en enkelt gangs skyld tage en lille én til maden?"

Henry rejste sig og gik op efter øl. Vitus havde købt gammelost, så der måtte også snaps til.

Da tallerkenerne og glassene var tømt, bliver der et øjeblik stille. Henry sad tankefuldt og drejede snapseglasset foran sig.

"Du har sikkert bemærket, at jeg et stykke tid har arbejdet på visse dokumenter, Henry?"

Jo, det havde Henry nok bemærket. Om der var sket noget?

"Nej, men sagen er, at tiden nærmer sig, hvor jeg må påbegynde mit arbejde. Jeg er i færd med at planlægge en aktion. Jeg sætter en annonce i avisen i morgen og averterer efter arbejdskraft. Jeg har brug for seks mænd og laver ansættelsessamtaler på Børsen i Korsør."

Henry stillede glasset fra sig med et lille smæld.

"Børsen? Korsør? Hvad vil du dog der?"

"Det er af yderste betydning for projektet, at selve introduktionen for de nye medarbejdere foretages korrekt. Jeg har brug for dygtige og pålidelige medarbejdere."

"Jo, men i Korsør?"

"Henry, du må forstå, at der er visse ting, du ikke kan spørge til. For jeg kan ikke svare dig oprigtigt af sikkerhedsgrunde. Du må blot tro mig, når jeg siger, at det bliver Korsør, fordi vi så er i nærheden af færgen. Og vi skal til Jylland."

"Til Jylland? Men kommer du ikke fra Sverige?"

Fredriksson smilede skælmsk og tørrede sig om munden.

"Jeg har internationale aner, jo, men netop denne tophemmelige mission foregår altså i Jylland, i Vejle. Så er det også lettere at få assistance fra Tyskland, om det bliver nødvendigt."

“Assistance fra Tyskland? “

Henry lo hult.

“Jeg forstår, du er i færd med at snøre mig, Fredriksson.”

“Jeg er aldeles nøgtern, kære Henry ... Og oprigtig inden for sikkerhedens grænser. Jeg kan ikke sige mere lige nu, hvor gerne jeg end gjorde det.”

Henry lagde bestikket sammen på tallerkenen. Han kiggede på uret.

“Nå, klokken er jo også ved at være mange ...”

“Lige et øjeblik.”

Fredriksson lagde en hånd på Henrys arm.

“Jeg tænkte, jeg ville bede dig om noget, Henry.”

Henry så tomt på Fredriksson.

“Hvad nu, Fredriksson? Hvad nu? Er det penge?”

“Ja! Måske et lån.”

“Et lån? Hvor meget sku’ det så være?”

“250 kroner.”

“Fredriksson ... Det kan jeg simpelthen ikke klare. Det kan jeg ikke.“

“Men så din søster da?”

“Elna?”

“Ja, Elna, ja! Hun er forretningsdrivende. Tror du ikke, hun kunne ...”

“Fredriksson, hør her. Min søster og jeg ses ikke ret tit, men nu skal jeg fortælle dig noget. Da jeg i sin tid ville købe stedet her, spurgte jeg Elna, om hun ville låne mig pengene. Hun så bare op og ned ad mig og lo.”

“Dig!” sagde hun. “Skulle jeg låne min egen bror penge, Henry. Du må jo ikke være rigtig rund.”

Jeg var nødt til at gå til en rentier, Fredriksson. Du må finde på noget andet. Elna får du ikke en rød reje ud af.

“Men vil du ikke lade mig forsøge at tale med hende, Henry?”

“Jo, men når du kommer gul og blå hjem - efter at have talt med hendes ... kasserer - vil jeg ikke høre noget. Det er på eget ansvar.”

“Selvklart! Adressen, giv mig adressen.”

“Larsbjørnsstræde 14, 1. tv.”

“1. sal, der kan da ikke være restaurant der? Da ikke i det kvarter, i den gade?”

Fredriksson sad et øjeblik og kiggede på de tomme glas.

“Henry, hvad laver din søster?”

“Hun er privat erhvervsdrivende.”

“Klinikdame?”

“Nej, hun driver ... sådan noget lignende med tre-fire ansatte ... Men jeg tror ikke, du har råd.”

Henry grinede sjofelt. Fredriksson sagde ikke noget

Kapitel 6

Dagen efter holder der en splinterny cykel, en Sun Beam, foran kulkælderen. Henry standser et øjeblik foran den og går så ned i kælderen. Men der er tomt. På vej op ad trappen, ser han Fredriksson komme fløjtende ind igennem porten. Bagerpose i den ene hånd og skotøjsæske i den anden.

“Hvad fanden, Fredriksson, du har måske været på indkøb?”

Henry peger på cyklen og skotøjsæsken.

“Ja da, såmænd har jeg så. Fredriksson ser med et smil op på himlen over dem.”

“Har du taget af kassen?”

“Nej, vist ikke, nej, nej. Jeg lavede et rentefrit lån i går aftes med en af dine kunder. En yderst tiltalende mand, meget interesseret, og arbejder i træindustrien.”

“Det kan jeg godt sige dig, du betaler eddermame tilbage. Jeg vil ikke have, at det skal hedde sig, at jeg har en svindler boende.”

“Du kan tage det helt roligt. Derom bliver der ikke tale. Og desuden ansatte jeg ham til gengæld som konsulent. Det var han meget taknemmelig for.”

“Først låner du penge af en mand, og så ansætter du ham? Du er sgu fantasifuld.”

“Han var meget optaget af mine tanker om det internationale hemmelige politiarbejde. Henry bror er betjent, men han blev selv kasseret på grund af dårligt syn.”

“Og så bommede du ham for penge? Fredriksson for helvede!”

“Jeg ansatte ham. Han skal med på torsdag.”

“På torsdag! Hvorhen?”

“Vi skal til Korsør for at afholde ansættelsesaftaler. Jeg har averteret, og der er en hel del, der har reflekteret. Der bliver travlt på torsdag.”

“Men hvad skal du så bruge cyklen til, om jeg må spørge?”

“Jeg tager til Ringsted og forbereder nogle ting i morgen ... Det er billigere, og desuden mere inkognito, at cykle.”

“Du rejser?”

“Ja, på torsdag, men inden da har jeg arrangeret med Elna, at vi besøger hende i aften.”

“Fredriksson, jeg har ikke set hende i måneder, jeg var endda inde hos hende forleden, og så kommer du rendende, og pludselig har jeg en invitation hos min ellers yderst travle søster.”

“Hun er en meget forstående dame.”

Henry smider et skod og står og tværer i det med en skosnude i lang tid, indtil Fredriksson gør mine til at gå ned i kælderen.

“Nej du, lad os sætte os indenfor igen i dag.”

Senere på aftenen står Fredriksson oppe ved baren og snakker med to mænd. Henry kender de to, de er arbejdsløse og er kommet hos ham i længere tid, skønt de sjældent køber noget særligt. Han bliver opmærksom på samtalen, da en af mændene ophidset siger noget til Fredriksson. De er temmelig højlydte, så Henry kan følge med i snakken, mens han betjener de andre kunder.

“Rosenkvist, forklar mig en ting. Hvad betyder dette med internationale garantier?”

“Det betyder blot, min gode mand, at mægtige kræfter står bag. Mægtige kræfter, der om nødvendigt er parat til at, om jeg så må sige, trække i trådene på højeste plan, og dette skulle være nødvendigt, når vi har fået fat i denne fabelagtige slyngel til Davidsen.”

“Hvad har han gjort?”

“Han er kurér for det nationalsocialistiske parti i Tyskland og medvirker til en konspiration mod Danmark, ja, mod hele Skandinavien.”

“En konspi-hvaffornoget?”

“En sammensværgelse på regeringsplan. Det gælder om at gøre de skandinaviske regeringer værgeløse ved en serie skandaler i de respektive landes regeringer. Skandaler, hvis omdrejningspunkter er en sammenblanding af kønslivet og det politiske liv.”

“Og hvad er det så, vi skal lave, Rosenkvist?”

“Jeg konstituerer jer som sikkerhedsagenter med direkte rapport til min person.”

“Javel, ja, men hvad skal vi lave? Sådan helt enkelt.”

“Jeg har brug for to chauffører, en agent, eller en spejder om I vil, en sekretær og to tømrere. Gagen vil blive 25 kroner om ugen.”

“25 kroner! Det er kun 5 kroner mere, end vi får om ugen for at gå i skole hos Kofoed.”

“Så bliver det 30 kroner, da!”

“Top!” siger de to mænd i munden på hinanden.

“Skulle det være en omgang til, d’herrer?”

Henry tørrer disken af lige foran Fredriksson med kraftige bevægelser og et fast blik på ham. Fredriksson ser opfordrende rundt på de to andre, og den ene giver straks en omgang.

Da Henry serverer for dem, nikker han høfligt og siger, “Jeg må bede dig om, at holde dit arbejde uden for vores åbningstid, Fredriksson.”

Fredriksson gør en hovedbevægelse mod de to mænd, og de går lidt væk og sætter sig ved et ledigt bord.

“Hvad var det for noget med Fredriksson, Rosenkvist. Bruger du også det ...”

“Jeg arbejder under forskellige aliaser og pseudonymer, ja.”

“Under sølo, nej, hvad for noget? Det er vel ...”

“Ja, det er de forskellige navne, han bruger, kan du nok forstå. Det er man da nødt til i Henry job.”

Henry ser irriteret ud, mens Erling tager en heftig slurk aføllet.

“Det betyder i al enkelhed, at man arbejder under flere forskellige navne,” forklarede Fredriksson.

“En identitet er på en gang det vigtigste og vanskeligste at fastholde, mine herrer. I vores branche arbejder vi under stort pres. Vi skal hele tiden kende hinanden på titlerne og samtidig kunne stole på et meget nøje, og sikkert, kendskab til hinanden. Forstår I, identitet er en tillidssag i vores felt.”

“Identitet er en tillidssag. Den er sgu flot, skål på det Erling, skål Rosenkvist!”

“Skål Henry, skål!”

Der bliver skålet mange gange, og Henry' nyfundne motto lyder igen og igen:

“Identitet er en tillidssag”.

Kapitel 7

Gaderne lå øde hen. Henry og Fredriksson havde lukket Den gyldne hane lidt tidligt og gik afsted til Larsbjørnsstræde.

Henry skævede til Fredriksson. Han gik ligesom slingrende og med sært udadvendte fødder?

“Er du kendt her? Det virker, som om du kender vejen?”

“Jeg er født i København.“

“Her i byen! Hvor?”

“Prinsessegade. Ejendommen eksisterer ikke længere.”

“Men så det med Sverige og Holland, det var måske bare en af dine dækhistorier.”

“Ikke var det det, nej, min far var svensker, min mor har hollandske aner.”

“Så dér fortalte du sandheden, til en afveksling. Var det så også sandt, det her med Horsens? Du har virkelig siddet den af i Horsens?”

“Ja. Statsfængselet i Horsens kender jeg særdeles godt. Seksten år.”

“Seksten år! Havde du slået nogen ihjel eller hvad?”

“Seksten år er, hvad regeringen idømmer folk, der bedriver regeringsfjendtligt arbejde. Hemmelig politik er et farligere felt en noget andet, risikoen for fejl og uforudsete begivenheder er sørgelig høj.“

Fredriksson standsede og så på Henry.

“Men det er muligheden for succes også,” sagde han.

Han kiggede ned de våde brosten.

“Hemmeligheden er en særlig gangart, hvor man ikke efterlader sig spor. Det må ikke kunne ses, hvor man har været.”

“Jeg forstår, hvad du mener.“

Henry pegede ned ad gaden.

“Se blot det spor, vi har lavet hele vejen herhen.”

I samme bevægelse pegede han videre ned ad gaden til Elnas port. Stuevinduet var ganske svagt oplyst.

Fredriksson tog et lommeørklæde frem, bøjede sig ned og pudsede hurtigt skoene.

“Pæne sko ... Når vi skal ind på din søsters gulve.”

“Elna har altså tæpper på gulvet. Hun går meget op i den slags.”

Fredriksson lo.

“Velkommen! Kom nu indenfor, i to. Henry, det *er* vel nok længe siden, og du *kan* tro, jeg har glædet mig til se dig og møde din nye ven igen. Goddag Rosenkrans og velkommen til Jer begge.”

Elna stod i døren i en knaldrød tunika og smilede stort. Hun slog armene ud og omfavnede Henry med klirrende smykker.

“Hvabehar?” spurgte han.

“Kender I hinanden?”

Elna holdt Henry ud fra sig.

“Ja, det ved Gud vi da gør.”

“Men min ven hedder da Fredriksson?”

Henry skottede ærgerligt på Fredriksson. Han så på dem med et fuldkommen uskyldigt udtryk.

“Jamen, så gør han jo ligesom mine piger. De har også et arbejdsnavn.”

Fredriksson lænede sig frem og hviskede.

“Der ser du, hvor forstående Elna er. Og klog.”

Henry lagde sine handsker på konsollen i den lille gang.

“Tak for invitationen, Elna. Det er pænt af dig, at du ville se os så sent, sådan efter fyraften.”

“Ja, ja, vi er jo strengt taget kun midt i vores arbejdsdag, ikke sandt Rosenkrans?”

“Jeres erhverv har jo sine naturlige arbejdstider.”

“Ih, du milde! Det var vise ord ... Men kom nu indenfor og hils på damerne.”

De trådte ind i en stue. Fra stuen var der endnu en dør ud til en lille mellemgang, hvor damernes værelser fandtes. For enden af gangen lå køkkenet. Heruden lå en lille sort hund i en kurv. Den så forskrækket op, da kedlen i det samme begynder at tude på komfuret.

“Nå, byder du på kaffe, Elna?”

Henry talte til sin søster i samme tonefald, som gæsterne på Den gyldne hane tiltalte ham selv. Han kunne godt selv høre, hvordan det lød, men hele situationen var pludselig så uklar.

“Kaffe til en grog er vel helt på sin plads til en begyndelse. Men hils nu på damerne, Rosenkrans og Henry. Her er Bolette, Grete og Tove ... Normalt er Elin her også, men hun er lige optaget af noget arbejde ude i byen. Ja, du hilste vist på Tove forleden, Henry, gjorde du ikke? Nå, Piger, må jeg præsentere Hr. Rosenkrans og min bror, Henry.”

I kor sagde damerne, “Godaften.”

“Godaften, piger.”

Fredriksson satte sig hos Tove og lagde en arm om hende. Hun så smilende på ham og sagde, “Du må endelig føle dig hjemme.”

“Jeg *er* hjemme, min skønne.”

Tove så hurtigt hen på Elna.

“Her i huset arbejder vi på at gøre det så hyggeligt for vores gæster som muligt.”

“Nej, det vil jeg tro, min blomst, I er da alt for yndige og artige til, at nogen skulle føle trang til at klage.”

“Njah, artige ... artige! Nu må du ikke være uartig, Rosenkrans!”

Damerne hviner. Bolette bærer tunge sølvarmbånd, der klirrer, idet hun dunker i armlænet på stolen. Henry og Fredriksson ser på hinanden. Fredriksson smiler stort.

Henry er beklemmt ved det hele. Han bryder sig ikke om den sødladne stemning og synes, damerne, der sidder i noget, der ligner morgentoilette. De har for lidt tøj på. Duften af en parfume er gennemtrængende i rummet. Han løsner kraven en smule.

“Ja, Henry! Det er rigtigt!”

Bolette peger på ham.

“Piger, se lige et stykke mandfolk, der ved, hvad han vil! Er det ikke smukt?”

“Jo, jo!, kommer det fra Tove, “Men ved han også, hvem han vil det med?”

Alle, undtagen Henry, hyler af grin, og i det samme kommer Elna ind.

“Hvad søren, Henry, dårligt er du kommet ind, før mine damer er helt kulrede. Det ligner da ikke dig. Har han drukket, Rosenkrans?”

“Druknet har vi jo alle, fra vi diede ved moders bryst ...”

“Det er sandt!”

Tove afbryder ham, men han fortsætter uanfægtet henvendt til Elna.

“Men Henry er et sobert og ordentlig menneske, der ikke drikker mere med gæsterne på Den gyldne hane, end at alle kan gå derfra.”

Elnas latter efterfølges af de tre damers anerkendende kommentarer om Fredriksson. Så snart Elna er færdig med et grine, siger hun, “Ja, Henry er sgu et dejligt menneske, Rosenkrans. Og han elsker sin søster. Vi er en rigtig familie ... Og vi e-e-e-lsker hinanden så højt.”

“Hørt! Sådan kender jeg også Henry. “

Fredriksson rejser sig fra Tove med et lille kærtegn på hendes kind. Hun blinker til ham.

“Han er et hjertevarmt menneske med en fin sans for tilværelsens humoristiske indslag ...”

Henry afbryder.

“Ja, tag nu Fredriksson for eksempel. Han er sgu et humoristisk indslag i min tilværelse!”

Tonefaldet er smånavent, og han ser ned på gulvtæppernes guirlandemønstre. Så går han hen til Elna, tager en grog fra bakken og skyller en vældig slurk ned. Han skolder sig og tager sig til munden, mens damerne sender sigende blikke til hinanden.

“Så I det, piger. Henry er følsomt mandfolk ... Lige til at knus elske. Jeg ville egentlig gerne tage mig af en mand som ham, men som I ved, forbyder vores familieskab jo den slags, så hvem af jer vil være god ved ham i aften?”

“Det vil jeg.”

Grete og Bolette siger det i munden på hinanden og rejser sig. De kommer til at se på hinanden og sætter sig igen med et fnis i hver sin stol.

Ud ad øjenkrogen fornemmer Henry, at Tove ser på Fredriksson, og at han blinker til hende.

“Det er rigtigt, piger. Sådan skal arbejdsmoral se ud! ... Ups, jeg var lige ved at glemme, at i aften jo er ren fornøjelse. Jeg undskylder, d'herrer.”

Hun nikker og nejer med overdrevne bevægelser dybt for Fredriksson og Henry.

“Alt forladt, min kære Elna. Det smukke ved jer kvinder er jo, at I kan få fornøjelse og arbejde til at gå op i en højere enhed. På mænds vegne tør jeg vist godt sige, at vi ofte misunder Jer denne egenskab.”

Fredrikssons tonefald er begejstret, og han modtager anerkendende blikke fra de tre damer. Elna ser ham direkte i øjnene og smiler varmt.

“Det må jeg sige, atter kloge ord. Han er da et mandfolk efter vores smag, har jeg ikke ret, piger?”

“Joh! bliver der råbt i kor.

“Skål! høres igen og igen fra stuen, hvis belysning falder svagt ned på brostenene i Larsbjørnsstræde uden for.

En forbipasserende hører råbene, standser et øjeblik op og ser op mod vinduerne, ryster på hovedet, måske medvidende, måske forarget. Så fortsætter han ned i Studiestræde.

Kapitel 8

Senere, da lyset er brudt frem, sidder Elna og Henry i den lille stue. Fra det nærmeste værelse kan man høre Fredriksson og Tove. Der kommer jævnlige høje hvin og latterbrøl derindefra.

Der står en flaske Sherry på bordet i stuen, og Elna skænker med korte mellemrum op til sig selv.

I køkkenet høres lydene fra en vaskebalje. Det er Bolette.

Elna har lagt sit tunge hals Smykke, øreringene og fingerringene. Kjolens ene spaghettistrop hænger ned over skulderen. Henry sidder med et glas mellem lårene. Håret er purret op, og slipset er trukket halvt af og hænger slapt ned af halsen. Han tager en slurk af sin øl.

“Kunne vi ikke godt trænge til noget fred, Tulle?” siger han med et nik mod rummet ved siden af.

Elna ler drillende.

“Ja, ja, lille Henry. Du hører da ikke selv til de mest lydløse.”

“Jeg har sagt, at du ikke skal kalde mig "lille Henry". Det lyder jo fandeme som noget fra en børnesang.”

“Jamen, vi var børn sammen, Henry. Jeg har passet dig så mange gange.”

“Ja, men det er længe siden, Tulle. Var det ikke 45, du blev sidste gang?”

Erna ser på ham med et ærgerligt blik.

“Lad os ikke snakke om det nu ... Lad os snakke om noget andet.”

“Så lad os snakke om Fredriksson.”

“Rosenkrans? Ja, lad os gøre det, lad os det. Han er sådan et dejligt menneske, en ren engel.”

“Kom så, Tulle, ud med det. Hvad er det, han har på dig?”

Elna ser uforstående på Henry og skænker et glas op til sig selv. Pomaranieren kommer ind i stuen, springer op på hendes skød og lægger sig med velbehagelige lyde. Hun kæler for den og ser ned på den.

“Hvad mener du, Henry?”

“Ja, hvad jeg mener er, hvordan har han fået presset penge ud af dig. Jeg har aldrig kunnet få så meget som et lille lån ud af dig. Og du har ellers en god forretning.”

“Der er slet ikke tale om afpresning, lillebror ...”

“Begynd nu ikke med det der "lillebror" igen!”

Henry rejser sig med et sæt og går hen til vinduet og ser ned på gaden. Rygvendt mod stuen siger han lavmælt, “Nej, undskyld Tulle, det var ikke sådan ment.”

“Det er så i orden, Henry ... Og skål.”

“Skål, Tulle.”

De skåler, mens hunden strækker sig og gaber på Tullens skød.

“Nej, jeg vil godt fortælle dig, hvorfor jeg har givet Rosenkrans pengene.”

“Givet!”

“Tys! Ti nu stille og lad mig tale færdig, Henry ... Sæt dig ned.”

Henry går næsten demonstrativt langsomt hen og sætter sig over for Elna.

“Jeg lytter.”

Lang tavshed, hvor Tulle kæler for hunden, og Henry tager endnu en tår af sit glas. Øjnene svier, og han virrer lidt med hovedet. Så bryder Elna omsider tavsheden.

“Jeg har mødt min engel.”

“Forelsket?”

“Nej, du forstår ikke ... Jeg har mødt min engel.”

“Sådan et rigtigt stykke fjerkræ med vinger og det hele?”

Henry fniser og drejer sig ud mod gangen, væk fra Elna.

“Åh, du ... Rosenkrans kom herop i går, først på eftermiddagen. Vi var ved at gøre rent, og normalt ville jeg aldrig have lukket et vildt fremmed mandfolk ind på den tid af dagen. Men vi går altså og gør rent, og han er så høflig, så jeg lukker ham ind. Han kommer ind og sætter sig, som om han ... Faktisk i den stol, du sidder i. Han sidder roligt og kigger på os. Så siger han, at han kom fra dig, så jeg kan jo godt være bekendt at lade ham sidde lidt, for han kommer midt i rengøringen. Men efter et stykke tid får jeg brygget en kande kaffe til ham og sætter mig ind hos ham.”

“Du skal ikke være bekymret,” var Henry første ord til mig i den situation ... Og så fortsætter han med at fortælle mig, at han kunne se, at jeg nogen gange lider under mit arbejde, men jeg nok skal komme til Amerika.

Jeg var målløs. Hvor kendte han min drøm om Amerika fra? Jeg har aldrig fortalt den til nogen ... Ud over dig, måske en gang for en snes år siden ... Men jeg blev ikke bange, der var en helt speciel stemning omkring ham. Meget speciel, ja, jeg ville sige, at den mindede mig om min første store kærlighed. Det var faktisk, som om jeg sad og talte med min elskede. Den der nærhed, du ved.

“Vi kender hinanden,” siger han så. “Vi har været trolovet i et tidligere liv. I Tyskland, under trediveårskrigen. Vi flygtede sammen og mistede hinanden undervejs. Jeg blev syg, og du forsvandt med flygtningestrømmen, og vi fandt aldrig hinanden igen. Men vi har levet med mindet om hinanden siden dengang. Og nu sidder vi her over for hinanden ... Nej, bliv ikke bange. Skør er jeg ikke, det er der nogen, der tror, men jeg vil dig intet ondt. Blot minde dig om din drøm.”

Tulle holder en pause, fortsætter så med blikket fast på Henry.

“Og sådan sad vi i lang tid, mens mine damer gik rundt og gjorde rent omkring os. Jeg måtte af og til rette dem i det ene og minde dem om det andet, du ved, hvordan det er. - Ja, jeg var endda nødt til at gå hen og tage telefonen på et tidspunkt. Og han sad der bare med et lille smil hele tiden. Han sad og smilede og tegnede på en blok, vi plejer at have liggende. Da jeg kom tilbage, spurgte jeg, hvad han lavede.

“Jeg tegner dit portræt, og du behøver ikke sidde model, for jeg kender dig så godt.”

Hun rejser sig, går hen til en kommode og trækker den øverste skuffe ud. Hun tager et stykke papir op af den og går tilbage til Henry og sætter sig. Hun giver ham papiret. Han ser på det og ser så uforstående op på hende.

“Det er Rosenkrans’ tegning.”

“Men det ligner dig jo slet ikke, Tulle.”

“Jo, det gør, Henry, se på øjnene, det er mig ikke sandt. Mig på en prik.”

“Men du har da ikke sådan et hår?”

“Jo, dengang havde jeg.”

“Dengang?”

“Ja, i Tyskland.”

“Tulle, er du blevet spiritist eller sådan noget? Har du været til de der foredrag med Madame Blavatsky?”

“Hold kæft, Henry, du forstår mig ikke, og du er dum at høre på! Det er mig, og jeg ved med mig selv, at han har tegnet mig, sådan som jeg så ud dengang. Han har ramt mig så præcist, som kun en elsker kan gøre det.”

“Så du gav ham bare pengene.”

“Det var ham, der gav mig noget, ikke omvendt.”

“Hvad, hvis jeg må være så fri?”

“Han har givet mig en erindring om min fortid tilbage. Og han har mindet mig om min drøm om Amerika. Han så lige igennem mig, Henry. Lige igennem mig. Og det var så trygt, som at komme hjem, efter en lang rejse.”

“Han er sgu god, er han.”

“Han er noget helt specielt, Henry. Noget helt specielt. Han kan se alt. Han har disse øjne og denne hukommelse. Han er noget helt specielt.”

Tulle sukede dybt og skænkede mere op til sig selv.

“Hvad er det, han kan, Tulle?”

“Du forstår det ikke, Henry. Men han sad her bare et par timer, tegnede den tegning, talte med mig og gik igen, og det er mit livs stærkeste oplevelse. Det var fuldstændig, som om kærligheden trådte ind her i Larsbjørnsstræde, da han kom ind og sad her i stuen. Det var så trygt og godt. - Mine piger er også vilde med ham. Bolette siger, at havde vi flere af den slags kunder, så ville hun aldrig tænke på at lave noget som helst andet, for det var sgu, som om luften i lejligheden blev renere af Rosenkrans. Hun aner jo heller ikke, hvad Rosenkrans og jeg deler.”

Henry ser på Tulle med rødsprængte øjne.

-Tulle, for fanden, siger han, “hvor meget har du givet Fredriksson?”

“Jeg gav ham, hvad han bad om, 1800 kroner.”

“1800! Det er sgu da en mindre formue! Er du rigtig klog, Tulle? Det kan du da ikke mene. Han er sgu da ikke andet end en sølle tugthuskandidat med et velsmurt snakketøj, og så kommer han herind, og så låner du ham en mindre formue!”

Hunden strækker sig hurtigt og begynder at knurre af Henry. Da han hæver stemmen, hopper den ned af Tullers skød og stiller sig op lige foran ham og gør. Henry ignorerer den.

“Det er sgu da utroligt, at min egen snusfornuftige og fornærede søster falder for den største charlatan, jeg har mødt i mit liv. Hvordan kunne du gøre det. Tænker du aldrig på din familie, du har sgu da mig og storesøster Margrethe. Tænker du ikke på os? Vil du fremover bare forøde formuen på tilfældige fremmede.”

Hunden gør endnu højere og begynder så at springe op ad Henry' bukseben.

“Gå væk, for satan!”

Henry sparker til den, og den forsvinder ud i køkkenet med et hyl. Elna rejser sig hurtigt, mens hun ser på Henry.

Iskoldt ser hun på ham og sænker stemmen til en hvisken, “Så er det ud, Henry. Ud. Og vis dig ikke her igen. Aldrig mere. Jeg vil ikke se dig mere. Jeg har ikke nogen bror.”

Henry rejser sig hurtigt og går ud i entreen og tager sin jakke ned fra knagen. Halstørklædet lyser matrødt ud af det ene frakkeærme, men Henry ænsrer det ikke. Han trækker jakken på og går ned ad trappen med halstørklædet hængende ud af det ene ærme.

Kapitel 9

Henry trasker hjem. Han går langsomt og standser ind imellem ved udstillingsvinduer. Ser han noget? Nej, han står bare et øjeblik foran et vindue og fortsætter lidt efter gennem gaderne. Han tænker ikke på Elnas afsked, men på lydene inde fra Fredriksson og Tove.

“Sgu en fandens karl ... Bare blive ved og ved med Tove på den måde til langt hen på morgenstunden efter dagen i forvejen at have charmet sig ind hos Tulle og opholdt sig på Den gyldne hane hele aftenen. Oven i købet "hvervet" nye folk til jobbet i Vejle. Gu' ved, hvad fanden det er, han har for?”

Sådan går Henry og diskuterer med sig selv, hele vejen hjem. Da han træder ind i lejligheden, smider han frakken på kommoden og stiller støvlerne ved døren. Så går han ud i det lille køkken, ser sig i barberspejlet og purrer i håret. Ved vandhanen gnubber han tænderne med bagepulver og skyller munden et par gange.

Han går ind i stuen. Den er dårligt og billigt møbleret. Henry sparer, hvor han kan.

Han står et øjeblik og kigger på stuen, drejer så omkring i den lille entre og går ind på soveværelset. Her er dynen slået op. Den ligger, som da han stod op i går. Han trækker selerne af, knapper bukserne op og tager strømperne af. Så smider han sig på sengen. Længe ligger han og kigger op i loftet, så sukker han og vender sig om på siden.

På dette tidspunkt er Fredriksson omsider kommet ned på Larsbjørnsstræde. Han står foran opgangen og retter på sit tørklæde. Et par kuske kommer forbi, og han hilser på dem. Han smiler og ser op på himlen. Det er let skyet, men det kunne se ud, som om det blev en magtvejrsmorgen. Det passer ham fint, når han nu skal af sted til Korsør i dag sammen med Erling og Henry, de nye folk.

Så går han hjemad mod Den gyldne hane, ind imellem tager han sin højre hånd op af frakkelommen, trækker handsken af og snuser til den. Så smiler han for sig selv og fløjter en stump af en fanfare. Først da han står ud for porten, kommer han i tanker om, at Henry har nøglerne. Et øjeblik står han og fløjter. Så ryster han på hovedet og går ind i gården.

Og jo, der er faktisk en lille lys plet i det ene hjørne af gården. Her er duggen tørret op, men han finder alligevel en avis ved skraldespandene, som han omhyggeligt river fra hinanden og spreder ud på stenene, før han lægger sig.

Fredriksson falder omgående i søvn. Vågner ikke, da en af ungerne fra opgangen over for kommer ud og begynder at spille bold op mod affaldsskurets bagvæg. Fredriksson ligger som i et lydløst, mørkt rum og sover. Han har brug for denne søvn. Det er vigtigt at sove godt, og det gælder om at være frisk i aften. Da drengen på et tidspunkt får skudt bolden over taget på skuret og løber om på den anden side for at hente den, ser han Fredriksson. Han står et øjeblik og stirrer på den sovende mand, der ligger på et leje af aviser i en solstråle. Så tager han den orangerøde bold og løber op og fortæller sin mor om tiggeren, der sover nede i gården.

Kvinden går hen til vinduet, kommer tilbage og klapper ham på hovedet og siger så, “Ham skal du ikke være bange for. Det er bare ham svenskeren, der bor ovre hos Henry på Den gyldne hane. Han har nok smækket sig ude, skal du se.”

“Har du sovet godt?”

Fredriksson vågner og vender sig, og Henry står og kigger ned på ham fra kælder- nedgangens rækværk. Fredriksson misser med øjnene og gaber.

“Tak så meget. Jeg har sovet aldeles udmærket.

Henry ser bare på ham, udtryksløs. Så ryster han på hovedet og retter sig op.

“Ja, du må jo have brug for det efter i går.”

Henry vender sig og står og ser over mod Den gyldne hanes bagdør.

“Det var en lang og virksom dag for mig i går, sandt nok, men også en yderst vellykket dag. Jeg er meget tilfreds og takker dig for de mange interessante mennesker, du omgås, Henry.”

“Ja, det lød, som om Tove også syntes, du var interessant? Hvad lavede I to i grunden her hen ad morgenstunden. Det lød, som en hel stald på et tidspunkt.”

“Ha ha ha! Ja, det var den kære pige, der ville have, at vi legede bondegård. Hun havde en vis forkærlighed for at være bonden, der tilser sine kreaturer. Jeg skulle brøle som okser og vrinske som hingste, mens hun red på mig, og hun er jo ypperlig ud over al måde, så det var en ikke helt ringe opgave.”

“Spar mig for detaljerne, tak.”

“Nå, ja, men vi skal måske ...”

Fredriksson rejser sig, retter på tøjet og folder aviserne sammen. Han går over til skraldespandene, smider dem ud og gentager fra skraldespandene med et nik i retning af Den gyldne hane.

“Nå, men vi skulle måske ...?”

Henry låser dem ind, hænger tøjet fra sig, men tænder ikke lys, som han plejer. Han sætter sig tungt ved et bord. Fredriksson trækker stolen ved siden af ham ud.

“Fik du talt med Elna?”

Henry ser længe på ham, vrænger og kigger ud i rummet.

“Jeg har ikke lyst til at snakke om det.”

“Bare rolig, hun bliver god igen, jeg kender hende, hun bliver god igen.”

Henry vender sig med et sæt tilbage mod Fredriksson.

“Ja, hun bliver god igen, og det ved du alt om. Du kommer bare her fra Horsens og sætter griller i hovedet på alle og damper så af igen ud at have betalt en krone for noget som helst!”

“Der er visse ting, jeg ved, ja. Og der er mange, som har opdaget, at de har interessefællesskab med mig, det er sandt. Det er interessant.”

“Interessant! Er det interessant, at folk tror på alt, hvad du går rundt og siger, sådan en ... Sådan en, forbandet lystløgner. Det er, hvad du er, Fredriksson. Enten så nyder du at lyve, eller også tror du selv på alt, hvad du går rundt og bilder folk ind. Men hvad er du? Hvem er du? Bare en langtidsfange, formodentlig prøveløsladt, fra Horsens. Fra Horsens! Og du kommer rendende her og spolerer alting for mig. Før du kom, havde jeg en lille, god forretning, en fast kundekreds, så jeg kunne betale enhver sit. Men nu! Nu ved jeg fandeme ikke engang, om jeg kan blive ved med at drive Den gyldne hane, hvis Elna ikke bliver ved med at lægge et godt ord ind for mig hos rentieren! Og alt sammen bare på grund af en forbandet halvsvensker, som jeg var så dum at lukke ind!”

“Har du ikke sovet godt, Henry.”

“Sovet, jeg har aldrig sovet så dårligt i mit liv før ... Sgu bare ligget og roteret i sengen.”

“Du får se, også det går over. Det er bare krusninger på vandets overflade. Men ser du, vandet falder altid til ro igen. Det er dets natur.”

“Begynd nu ikke igen med alle dine lignelser, eller hvad fanden det er, du går rundt og narrer folk med, så de tror, du er Houdini eller hvem fanden, det nu kan være.”

“Jeg narrer ikke folk, folk narrer sig selv. Folk ser ikke ret godt, jeg ser for dem, og det er det, det drejer sig om. Det gælder om at se ... Se så godt og så meget som muligt. Men man skal ikke alene have et godt syn. Man er også nødt til at se ind i andre menneskers person og derefter se ind i sig selv. Det glemmer mange. Eller også synes de, det er ubehageligt. Det gør du jo, Henry.”

“Spar mig for fortsættelsen af din underskriftundersøgelse. Jeg har hørt alt dit gas, når du sidder og underholder. Spar mig for det. Bare giv mig lidt fred her i huset igen. Det er alt, hvad jeg beder dig om. Skal du ikke snart af sted, Fredriksson? Skulle du ikke til Korsør i dag?”

“Jo, min gode ven. Jeg tager til Korsør sammen med mine nye medarbejdere, vi skal afholde ansættelsessamtaler. Så jeg vil sige dig så megen tak for din gæstfrihed. Du har været venlig og hjælpsom, og jeg ønsker alt det bedste for dig fremover. “

“Tak, Fredriksson, men tag nu bare og gå, ikke? Lad os ikke trække det her mere ud, vel.

“Jeg forstår og giver dig så evig ret. Der er bare et par småting, jeg skal hente i kælderen.”

Henry vender sig med en irriteret vrængen og går ned og låser kælderen op. Han står udenfor og venter, til Fredriksson kommer ud med en mappe og en pose i den ene hånd, og han nikker bare og ser væk, da Fredriksson rækker armen frem til afsked. Fredriksson står et øjeblik med hånden fremme og siger så, “Så farvel da, Henry. Og husk nu at holde dig de ting, jeg sagde om Anna, for øje ... Husk det nu.”

Så går Vitus. Henry smækker døren og går ind på Den gyldne hane.

Kapitel 10

Der går et par dage. Henry står hver aften og taler om løst og fast med stamkunderne. Snakken går om landsholdet, om arbejdsløsheden og om svømmepigerne. Ind imellem tales der også om Tysklands invasion af Østrig.

Edith spørger efter Fredriksson, og Henry siger noget om, at Fredriksson er en mand, der rejser meget, og han er taget bort på forretninger.

“Hvad slags forretninger er det så, hvis jeg må være så fri?”

“Ja, det er jo så noget med politik og sikkerhed.”

Henry ser ned på en plet på bordpladen. Disken trænger til en omgang.

“Nå, ja jeg ville da have gættet på, at han var cirkusmenneske af en slags.”

“Ja, siger en anden, “ja, der var sgu noget sandsigerske over ham, er det ikke rigtigt?”

Bemærkningen bifaldes omkring disken. Men der høres også indvendinger som,

“Njah, han lignede da så langt fra en sigøjner, og han sagde da selv noget om, at han var grafolog ... Hvad det så er ...?”

“Det var da det der med at kunne læse folks underskrift.”

Henry pudser nu med hårde bevægelser på diskens pletter.

“Jeg tror ikke, han var nogen af delene ... Han var bare et helt almindeligt menneske med en usædvanlig god fantasi.”

For enden af disken sidder Verner og drejer sit glas imellem hænderne.

“Hva', er I blevet uvenner eller hvad? - Ja, for du lyder sgu da sådan, Henry.”

Verner griner, og folk nikker. Der bliver tændt et par cigaretter og bestilt en øl i den pause, der opstår, inden Henry svarer.

“Nej, men han var sgu lidt speciel ind imellem. Han kunne være fyldt med så meget lamperøg, så man tog sig til hovedet.”

“Lamperøg, siger Edith, “det var sgu da ikke lamperøg. Jeg har da aldrig talt med et mandfolk, der var så klog.”

“Ja, han var i hvert fald klog nok til at tale pænt til damerne.”

Manden, der afbryder, griner råt, Edith ser surt ned i disken.

“Skål! siger nogen, “Skål for en mystisk person, der nu har forladt os.”

Henry smiler skævt og siger, “Ja, så skål, venner, skål da. Men jeg har nu på fornemmelsen, at vi kommer til at høre mere til ham.”

“Fornemmelsen!” siger Edith, “Du plejer da ikke at have nogen fornemmelser. Mænd har sgu da ikke fornemmelser, det er da kun os kvindfolk og så Fredriksson, der har fornemmelser, I ved nok.”

Der grines råt af Edith kommentar, indtil hun fortsætter, “Nej, jeg tror, du har ret, Henry. Ham kommer vi til at høre mere om.”

Dagen efter er Fredriksson på forsiden af alle landets aviser og i radioavisen. Nyhederne er utrolige.

Henry siger ikke ret meget den aften i Den gyldne hane. Han er kvik nok ved tappehænderne, men ikke til at tvinge et smil ud af. Og det forstår gæsterne på Den gyldne hane godt, for det er fantastisk, dette med Fredriksson.

Tænk engang, at den sære svensker planlagde et bankkup og fik lokket seks mand med på ideen. Seks arbejdsløse mænd som han havde "ansat" ved ansættelsessamtaler og bildt ind, at pengene skulle bruges til politisk og humanitært arbejde i Europa.

Meldingerne i pressen er meget forvirrende. Niels, der arbejder på B&W og er kommunist, siger, at politiet er lige så forvirrede som alle andre. Han læser op og refererer fra

Berlingske Aften for de omkringsiddende, mens han slår taktfast i bordet med sin nøglering. En trekvarttommebolt, han har indgraveret "B&W" i.

"Direktøren for Vejles Omegnsbank og Sparekasse, Ejnar Rindsbek, oplyser til avisen, at Vitus Fredriksson gjorde et overmåde overbevisende indtryk, da han tidligt onsdag formiddag trådte ind i bankens lokaler og præsenterede sig som svensk ambassaderåd Ragnar Rosenquist. Fulgt af to assistenter anbefalede den veltalende svensker sig for bankens personale og fik foretræde hos direktøren."

Niels standser et øjeblik, læser et stykke videre for sig selv, og siger så, "Nej, nu skal I fandeme høre her!"

Med en unaturlig og krukke diktion fortsætter han oplæsningen.

"Det drejede sig om en hastesag af højeste prioritet, bedyrede tiltalte over for direktør Ejnar Rindsbek, som kun nødigt indrømmer over for Berlingske Aftens udsendte, at bankens ansatte et øjeblik troede på den svensktalende, høflige og elegante verdens mand."

"Ha! Hykler!" råber Niels højt. "Bare tør det af på de andre!"

"Vitus Fredriksson havde overfor bankdirektøren forklaret, at der forelå en ministeriel beslutning om en stor pengeoverførsel fra Skandinavien til Strassbourg. Transaktionen var iværksat af såvel det danske som det svenske udenrigsministerium. Han fremlagde dernæst en lang række dokumenter, der dels bestemte beløbets størrelse, dels redegjorde for hvilke konti, det meget anselige beløb skulle overføres til."

Niels begynder at læse hurtigere, da han et øjeblik ser op og bemærker uroen i lokalet. Henry rømmer sig højt, men det får kun Niels til at hæve stemmen.

"Direktøren udtaler til Berlingske Aften, at der var en række detaljer, der meget hurtigt sagde ham, at han stod over for en svindler. "Især det faktum, at manden påstod, at sagen blev dikteret fra ministerielt plan, gjorde mig mistænksom" understreger Ejnar Rindsbek. Vitus Fredriksson forlangte dernæst, at transaktionen omgående skulle gennemføres per telegraf. Direktøren fik en medarbejder til at foretage de nødvendige kontrolopkald, men da historien ikke kunne bekræftes i henholdsvis Nationalbanken og i Udenrigsministeriet, og da Omegnsbanken i øvrigt næsten ikke handler med udlandet, tilkaldte direktør Ejnar Rindsbek politiet. "Herefter var det blot et spørgsmål om at afvente politiets ankomst", beretter direktøren, som sammen med souschef Niels Ebbesen iagttog, hvordan svenskeren blev stadig mere febrilsk og de medsammensvorne synligt rådvilde. "Det var Henry historie, der afslørede ham", siger direktøren. "Historien om en finansiel konspiration, der truede den dansk-svenske relation, var ganske enkelt for urealistisk. Eftersom vi hverken havde modtaget skrivelser eller set det mindste i nyhederne, der indikerede, at noget som dette kunne være under optræk, kunne jeg ikke tro på den utrolige historie".

Niels ler hånligt.

"Det her er noget, pressen fabrikkerer. Jeg kan godt sige jer, at der er folk i det politiske liv i Danmark, der har brug for syndebukke."

"Ja, ja, Niels," bliver der svaret, "Den slags skriver de vist mest om i Arbejderbladet, efter hvad man hører. Men når Berlingske fortæller historien sammen med alle landets andre aviser, så må det da være sandt?"

Niels ser foragteligt på den anden og vender sig derefter langsomt til den anden side og spørger, om nogen har lyst til et slag kort.

De følgende dage beretter aviserne, at politiet har skygget Fredriksson uafbrudt i al den tid, han har været løsladt.

Niels farer op.

"Og ved I, hvorfor fanden de ikke stoppede ham? Det skal jeg sige jer, venner, det er sgu da fordi, de har brug for en syndebuk. Det her er da et soleklart bevis på, at magthaverne, de

socialdemokratiske spytslikkere, narrer os på det groveste! Han har været NØDT til at lave det nummer i Vejle for at afsløre magthavernes og pengemændenes griskhed og løgnagtighed. Han er en guttermand, vores Fredriksson! En kammerat og en rigtig torn i øjet på systemet. Lige en mand efter mit og alle gode kammeraters hjerte.”

Niels overdøver alle, da snakken går højest, men ingen hører rigtig efter.

Samtlige gæster på Den gyldne hane sidder og taler i munden på hinanden om Fredriksson. Flere fortæller, hvor godt de kendte ham og hvor meget, han har betydet for dem. Fredriksson beundres af folk på Den gyldne hane, han er blevet ikke så lidt af en helt.

Henry står tavs ved disken, da Niels kommer hen til ham.

“Vi forstår sgu godt, at du hænger med næbbet, Henry. Han var en guttermand, et fint menneske, og det, der foregår nu, det dømmes jeg ham ikke for, det kan jeg godt sige dig.”

Henry ryster lidt på hovedet og svarer så, “Ja, personligt er jeg nok meget i tvivl om, hvem han egentlig var, ham Fredriksson. Én ting er sikkert, ingen af os her kan sige nok os fri for at være blevet narret af ham på en eller anden måde.”

Nu bliver Henry modsagt fra flere sider på én gang.

“Du er sgu da en fandens god kammerat, hva' makker?”

“Nej, det har han i hvert fald ikke gjort, han var så ærlig og reel og god, som dagen er lang.”

“Han kunne sige folk nogle sandheder, kunne han. Han var spilleme en guttermand.”

“Vi er helt sikkert ikke blevet narret. Jeg fortryder ikke, at jeg lånte ham fem kroner. Jeg er snarere stolt over at have givet en skærv til så gæv en mand som ham. Det kan jeg altså godt sige dig, Henry, han var sgu helt i orden.“

Henry siger ikke noget, men smækker bare lemmen til ølrummet op i gulvet og går ned for at hente mere øl. Ved stabelen af ølkasser går han i stå. På den forreste kasse har nogen sat en lap papir med en nål.

Der står med sirligt slynget håndskrift: "Kære Henry, identitet er en tillidssag. Din ven Vitus".

Efter en måned er pressens skriverier om affæren i Vejles Omegnsbank og Sparekasse ved at klinge af. På Den gyldne hane taler man for længst igen om resultaterne i 1. division.

Fodboldresultater har ellers altid optaget Henry, men for tiden virker han uinteresseret. Selv når snakken går om Brøndby, Henry' klub.

Kunderne ser på hinanden og ryster på hovedet og synes, at han er blevet noget sær på det seneste.

En dag dumper der et brev ind af brevsprækken. Et brev. Ikke en officiel skrivelse, ikke en løbeseddel, ikke en skrivelse fra Socialdemokratiet. Nej, et rigtigt brev med en sirlig håndskrevet adresse som Henry øjeblikkeligt genkender.

“Det er Vitus,” tænker han, idet han river brevet op.

Han læser det hurtigt, snubler over ord, som han ikke umiddelbart forstår og forsøger at bestemme, hvad der er Fredrikssons ærinde. Men det er svært for ham helt at få fat i, hvad det er, der står. Det er langt brev på flere sider, og Fredriksson skriver med en fornem håndskrift og i en stil, som Henry er uvant med. Han sætter sig ved sofabordet henne ved vinduet og læser det med en finger under linierne. Flere gange. Så ser han op, rejser sig smilende og skynder sig ud af døren uden at have fået trukket jakken ordentligt på.

Han cykler hen til en blomsterhandler, hvor han køber et dusin røde roser. Fortsætter til Mortensen, hvor han smider cyklen op ad muren og hurtigt trækker en kam igennem håret og spejler sig i en rudes reflekser.

Han åbner døren og går ind i butikken.

Anna er ved at forberede de smurte rundstykker, da døren går op med et lidt kraftigere klemten end ellers. Det lyder som købmandsbuddet, der altid løber ind og ud ad døren.

Hun ser ikke op, før hun hører nogen sige: "Til Dem, kære frue, og en stor buket langstilkede, røde roser bliver rakt over disken.

Bag buketten står Henry og smiler stort.

Da hun tager blomsterne, mens hun smiler forbløffet, laver han et dybt buk. Henry sideskilning er nydelig, lægger hun mærke til, men håret ugler i nakken. Støvlerne er nypudsede. Egentlig er han ikke en flot mand, men der er absolut noget indtagende ved Henry kejtethed. Hun er ved at komme til at le, men tager sig i det.

"Jamen, Petersen dog! Har de vundet i klasselotteriet?"

"Nej, men øh ... Jeg fik en uimodståelig lyst til at invitere Dem til middag."

"Så har de da vist vundet den store gevinst."

"Nej, nej. Jeg tænkte blot, at nu har jeg handlet her så længe, at vi næsten burde kende hinanden. Så derfor ..."

"Ja, det ved jeg nu ikke, om jeg kan. Jeg har ikke noget at tage på ... Ikke noget, der er pænt nok."

"Det skal de ikke tænke på, jeg kender overtjeneren. De vil blive vurderet på Deres person og optræden, ikke Deres påklædning."

De står akavede på hver sin side af disken. Anna lægger kniven fra sig.

"Jamen, hvornår har De forestillet Dem, at det skulle være?"

"Når det passer Dem."

"Må jeg ikke tænke over det? Forstår De, der er jo også børnene at tage hensyn til ... Jeg er jo ikke alene, hvis de forstår? Men hvis De nu kommer igen i morgen?"

"Jeg ved, de har børn, ja. Men det gør da ingen ting. Jeg mener, dem kan de da få passet. Ellers kender jeg en, der gerne passer børnene, frue."

"Gør De det? ... Nej, nu må De lade mig være lidt i fred. Jeg må virkelig have gjort mit arbejde færdig, og vi står bare her og taler ..."

"Jeg forstår. Men her, tag blomsterne, vil De ikke nok?"

"Jo, selvfølgelig, det vil jeg da ... Mange tak."

"Ingen årsag, kære frue. Ingen årsag."

Henry bukker endnu en gang dybt og bakker baglæns ud af butikken. Smilende og nikkende.

I det samme træder en ældre dame ind ad døren. Kvinden stiller sig demonstrativt op med hænderne i siden og kigger på Henry, som uden at tage notits af hende bukker en sidste gang for Anna, som sprutrød i hovedet siger, "Hvad kan jeg hjælpe Dem med, frue?"

Kapitel 11

Henry og Anna spiser på D'angleterre. Henry er stolt over at kunne invitere til middag. Han var i lære med den ene overtjener i sin tid, og han har talt med ham forinden. Vennen gør det fremragende. Han er udsøgt høflig over for dem, fra det øjeblik de træder ind ad døren, og er opmærksom og charmerende i sin betjening af dem aftenen igennem. Anna, der først ser sig omkring i lokalerne og retter nervøst på håret, falder efterhånden til ro.

“Ja, vi kender jo ikke så meget til hinanden endnu og skål på det!” siger Henry med et stort smil ved forretten.

“Og kald mig Henry. Vi skal da være dus, ikke sandt?”

De sidder lidt forlegne og ser rundt i lokalerne, skåler, men kommer ikke rigtig i gang med en egentlig samtale, før maden bliver sat på bordet. Henry spørger til Evas børn og til deres far. “Ja, jeg var jo nødt til at forlange skilsmisse, da min mand, Jørgen, blev syg.”

Anna skærer eftertænksomt i et stykke rødt kød. Saften driver ud på den hvide porcelæn. Henry holder op med at tygge og ser så direkte på hende.

“Hvad skete der?”

“Han var ellers en god mand, må du vide ... Flittig og pålidelig ... Men en dag faldt han ned af et af stilladserne i motorhallen. Han arbejdede jo som smed på B&W ... Nå, men efter uheldet blev han aldrig den samme igen. Han slog hovedet meget slemt, han fik faktisk åbent kraniebrud. Lægerne reddede ham, og selv om han ikke blev direkte invalid, kunne jeg næsten ikke kende ham i et halvt år. Han blev et helt andet menneske.”

“Var han ulykkelig?”

“Næ, det var slet ikke sådan. Næ, han blev tværtimod i godt humør. Han kunne begynde at grine, mens man sad og talte med ham, så højt og så længe, at jeg aldrig var i tvivl om, at han var syg. Det virkede faktisk, som om han altid var fuld. Men han rørte aldrig spiritus, på dét område var han en meget reel mand.”

“Jamen, hvad er der galt i at være i godt humør?”

“Der var jo det ved det, at han var i alt for godt humør. Han var så pinlig at være sammen med, også over for nogle af mine kvindelige bekendte. Han kunne være helt utåleligt indsmigrende over for nogle af mine veninder, selv min søster, Ilse ... En dag, mens vi sad og talte sammen, kom han ind i stuen i nøgen overkrop, som efter et bad, og sendte hende lange blikke, du ved. Og det var SÅ pinligt for mig at sidde der og se ham opføre sig sådan. Jeg sagde det også til ham bagefter. Men så begyndte han at gå meget i byen.”

“Sådan på værtshus?”

“Nej, det var mere i dagtimerne. Han kunne sidde og sige det værste vrøvl til mig ... Men inden jeg nåede at svare, så han ud, som om han kedede sig, og i næste nu fór han ud på gaden, uden overtøj. Jeg hørte bagefter, fra fru Løvbjerg henne hos grønthandleren, at han talte til alle, han mødte. Allerhelst selvfølgelig damerne. Men han var helt umulig at føre en samtale med ... Han snakkede jo sort, forstår du. Han sprang fra et emne til et andet i løbet af nul komma fem, uden at man kunne følge med i Henry tankerække. Han blev helt ustyrlig, kort og godt. Han var jo heller ikke god for børnene. De vidste jo godt, at deres far var blevet syg, men de forstod ikke, hvad det var, han fejlede. Og sådan noget bliver børn meget utrygge af ... Sådan noget kan de ikke klare. Jeg måtte få ham til at flytte et andet sted hen. Bagefter blev vi så skilt. I dag er han vist rask, han er i hvert fald blevet gift igen, hørte jeg.”

“Og du savner ham ikke?”

“Næ, det gør jeg såmænd ikke, han betød ikke så meget for mig. Jeg ser sådan på det i dag, at han bare tilfældigvis var den første mand, der spurgte mig, om jeg ville gifte mig med ham. Og sådan et lille guds ord fra landet som mig siger aldrig nej. Det lærte min mor mig.”

“Ja ... Skal vi nu ikke skåle. Det var jo meningen, at vi skulle nyde denne aften, og nu sidder vi her ...”

“Jamen, jeg nyder det da! Det gør jeg da. Jeg er også glad for at kunne fortælle om disse ting til et andet mandfolk, uden at han bliver pinligt berørt. Ja, for det fornemmer jeg da, at du ikke er, Henry.”

Henry smiler, men må så se bort, for han aner ikke, hvad han skal svare. Anna ser lidt på ham og siger med et lille smil, “Du minder faktisk lidt om din ven ... Ham det vist endte grueligt galt for.

“Min ven? Nå, Fredriksson?”

“Ja, han havde også lidt de samme træk som dig. I hvert de samme gode manerer. Og så talte han altid så pænt om dig. Også om Den gyldne hane, men især om, hvor godt du altid har holdt stedet.”

“Nå, ja, jeg ved nu ikke ... Jo, det kan da godt ske, at Fredriksson minder om mig. Men jeg er nu ikke kriminel, Anna. Sådan en historie kunne jeg aldrig finde på, det er både sikkert og vist.”

“Nej, han var meget original. Hvor kender du dog ham fra?”

“Nå, kender og kender. Jo, jeg kender da manden, men jeg tror ikke, der er nogen, der forstår Fredriksson for alvor. Han talte altid selv sådan i billeder, og jeg tror faktisk, at jeg ville kalde ham et forvandlingsbolsje. Han skiftede hele tiden, alt efter hvem han var sammen med.”

“Men over for dig var han reel?”

“Ja, mig har han aldrig bundet noget på ærmet. Mig kunne han ikke få med på sine numre.”

“Men han forsøgte altså?”

“Forsøgte og forsøgte, jo, det gjorde han vel i grunden, men jeg sagde altid lige ud til ham, at jeg ikke troede ham over en dørtærskel.”

“Det blev han ikke vred over?”

“Nej, Jeg tror bare, han fik respekt for mig, fordi jeg ikke var sådan at løbe om hjørner med.”

Nu afbryder tjeneren og spørger, om de ønsker hindbærsorbet med nøddecreme, eller om de foretrækker den engelske tørkage med mandelkranse og solbærsorbet.

“Ja, jeg ved virkelig ikke, om jeg kan spise mere.”

Anna ser forlegent over på Henry, som smiler stort til hende og siger, henvendt til tjeneren, “Jeg tror, vi tager en af hver Laurits, så kan vi smage lidt hos hinanden.”

“S'gerne.”

Laurits er næppe gået hen til dessertbordet, før Anna udbryder, “Jamen, det må da koste en formue, Henry!”

“Tænk ikke på det, det betyder ingen ting. Min ven, Fredriksson, sagde engang til mig, at tænker man for meget over en ting, sådan rent praktisk, falder den næsten altid i værdi. Så i aften vil vi ikke tænke over prisen på dette måltid, vi vil bare nyde det. Skål, Anna!”

“Skål Henry. Hvor var det flot sagt. “

Henry ser nu ind til Anna hos Mortensen hver dag. De taler om løst og fast, vejret og omsætningen i weekenden. Men mest af alt kigger han. Han kigger og kigger på Anna.

Hun er ikke i ro på noget tidspunkt. Enten fejer hun bag disken, eller også fylder hun brødkurve og hylder.

“Hun er en knag,“ tænker Henry for sig selv. “Så flittig. “

Anna synes, Henry' besøg er for meget af det gode. Gudbevares, de første dage efter middagen kan hun da godt forstå, at han lige kigger forbi, når han nu er på vej til arbejde. Men

sådan at blive ved med det, det, synes hun nu, er for meget. Særlig hvis Mortensen selv skulle være i forretningen. Så kan hun da ikke stå og tale med Henry.

En dag står hun og tørrer disken af, mens han er der. Hun ser Henry udtryk i glaspladens spejling. Han gnider sig nervøst om hagen, mens han står og taler. Men Henry blik er hele tiden rettet mod hende, og han ser så glad ud.

Han har gode øjne, synes hun.

“Det er virkelig ved at gå for vidt det her,” tænker hun og bliver lidt knap i sine svar.

Henry slutter besøget i butikken med nogle ord om udviklingen sydpå og går så. Han nikker for sig selv, idet han går ud ad døren og mumler også et eller andet. Det lyder som noget i retning af, "Så havde han ret", synes hun, men det giver ikke umiddelbart nogen mening for hende.

Nogle dage efter står han lidt og siger ikke så meget, som han plejer. Lidt forsigtig, mere afventende, synes Anna. Hun ved ikke, hvad hun skal sige og lader et par ord falde om Fredriksson.

“Gad vidst, hvordan han har det nu?”

Henry lyser op.

“Vi skriver sammen, Anna. Så sent som i går fik jeg brev fra gode, gamle Fredriksson. Han er noget nedtrykt over det hele, men han holder modet oppe. Han er ukuelig. For øjeblikket arbejder han på nogle småsager, de er ikke vigtige, men han er nødt til at ordne alt for øjeblikket per brev, så forretningerne går lidt langsommere nu end ellers.”

“Forretninger?”

“Ja, han har jo en masse kontakter, der skal orienteres om den seneste udvikling i Henry sag. Han arbejder også på at forberede en appel-sag.”

“Appel-sag?”

“Ja, han mener jo, at der er en chance for at han kan blive frikendt, hvis han selv fører forsvaret! Det, der betyder noget for ham nu, er at bevise sin uskyld over for dommerne og samfundet, så han læser mange bøger om jura, skriver han.”

“Ja, han var her kun et par gange, men han er en af de kunder, man husker. Det blik han havde ...

“Ja, men det er nu helt andre ting, vi skriver sammen om i dag. Meget spændende ting, må jeg sige.”

Hun ser på uret og afbryder ham.

“Nå, tiden iler, Henry, vi må vel i gang?”

Henry gør et spørgende kast med hovedet i retning af Den gyldne hane, Anna nikker bare, og øjeblikket efter er han ude på gaden.

“Han ser bedre ud end han gjorde i foråret,” tænker hun.

Henry fortsætter med at besøge Anna i bagerbutikken. I en periode køber han en halv lagkage hver gang, men efterhånden snakker de også sammen, når der er lejlighed til det. Det bliver længere og længere besøg, efterhånden som de lærer hinanden at kende.

En dag kommer han ikke, og Anna bliver bekymret for, hvad der kan være sket med ham. Dagen efter er han der igen og kan fortælle, at det var problemer på øldepotet, der gjorde, at han ikke kom i går.

Og sådan går sommeren.

Henry inviterer Anna ud igen, giver hende blomster og er hver gang i sit mest charmerende hjørne.

Han er ikke sig selv, synes folk på Den gyldne hane.

“Nærmest fjoget,” siger Niels flere gange til sin sidemand, når Henry går ned i øldepotet.

Henry inviterer Anna ud at danse, og aldrig har han mærket noget så underligt, som da hun trykker sig ind til ham. De danser oppe ved tribunen, lige under orkesteret, og mærker musikken som en luftstrøm, der stryger over deres hårtoppe.

Henry synes, at kroppen føles som i en rus. Men han er ikke fuld, ikke af den smule vin, de har fået. Og måden hun trykker sig op ad ham på og lægger sit hoved ind mod Henry skulder. Hendes runde skuldre, brysterne mod Henry brystkasse og hendes hofte, der dunker blidt mod det øverste af låret.

Næste morgen vågner han med erigeret lem. Han har drømt om Anna, husker han. Et eller andet med at de var alene sammen i Mortensens bagbutik. De lå på sofaen, da Fredriksson trådte ind ad døren, så på dem og nikkede. Netop da vågner Henry. Der er sket noget vigtigt.

Kapitel 12

Der høres langsomme trin på den lange gang i celleafsnittet i Statsfængslet. To fængselsbetjente, en midaldrende, kraftig og rødmosset og en ganske ung mand, drejer om hjørnet og når til en dør, som den ældste betjent præ senterer for den anden med ordene, "Og herinde har vi så æreslogen."

De to mænd læner sig frem og kigger ind igennem den lille luge i døren.

Derinde går en mand frem og tilbage i den lille celle. Lyset falder gråt over ham fra det matterede loftsvindue. Det meste af ansigtet er i skjult i skygger, men ind imellem ses Henry øjne i et glimt. Koncentrerede og halvt sammenknebne. Pludselig går han hurtigt hen til sit lille bord, sætter sig og skriver meget hurtigt, næsten vildt, på et stykke papir, der ligger fremme.

Den nye mand ser på sin makker.

"Hvem er det?" hvisker han.

"Fredriksson, Vitus ... Bindegal vaneforbryder ... Statsamtets læge skriver, at manden er psykopat ... Vi har ham i særforvaring, da han anses for en af landets farligste mænd."

I cellen begynder Vitus nu at tale højt ud i luften. Udenfor på gangen lytter de to opmærksomt et øjeblik, så hvisker den nye, "Det lyder, som om han taler med nogen?"

"Sådan går han altid rundt, når vi har ham inde i cellen ... Roterende fis i kasketten, simpelthen. Da lægen spurgte ham om det, sagde han sgu, at han gør det, fordi han er nødt til at holde sine talegaver ved lige."

De ser på hinanden. Begge holder lige nøjagtig et grin tilbage. Den nye gør en sigende bevægelse med den ene hånd. Ryster den, som havde han brændt sig. Den anden slår ham på skulderen og trækker ham lidt væk fra døren.

"Og ved du, hvad han også siger?"

"Nej?"

"At den slags gør man bedst med de højeste magter."

"Bimmelim! ... Hvor længe skal han sidde inde?"

"Vi har ham isoleret på ubestemt tid på grund af lægens vurdering. Og nu om stunder betyder den slags livstid."

"Det lyder godt nok som et vanskeligt tilfælde."

"Der er ingen grund til bekymring. Han har storhedsvanvid, men når vi serverer måltiderne for ham og flytter ham frem og tilbage mellem værkstedets lukkede afsnit og biblioteket, hvor han henter bøger hver eneste dag, er der aldrig den mindste smule vrøvl med ham. Han er simpelt hen høfligheden selv."

"Hvorfor er han isoleret?"

"Det er jo lægens vurdering igen ... Og så er vores fængselsdirektør af princip ikke glad for at lade ham have samkvem med andre fanger."

"Hvorfor ikke?"

"Opsætsighed ... Oprør ... Den slags, ikke? Vi havde ham jo ude blandt de andre indsatte i en kort periode, da han ankede sin sag. Og jeg kan godt sige dig, jeg i hele min tid her i huset aldrig har set så meget ballade, som da vi lukkede ham ind i spisesalene og lod ham gå på gårdtur med de andre."

"Kan de ikke lide ham?"

"Jo, for fanden da! For dem er han en helt. Nej, det var da vendt mod OS. Det var, som om alle lige pludselig syntes, at vi var ENDNU større svin, end vi normalt går for at være."

"Han er altså agitator."

“Jeg ved sgu ikke, hvad han er. Men hold øje med ham ... Jo, og så er der lige en ting. Hvis du nogensinde får et ærinde inde hos ham, så prøv at spørge ham om han ikke vil se på din underskrift. Så skal du se løjer!”

“Hvad sker der så?”

“Ja, så “læser” han den. Ja, det kalder han det. Så får du et foredrag om, hvem du er ... Hvis du altså ikke skulle vide det i forvejen.”

Vagten blinker til sin nye kollega og giver ham et venskabeligt klap på skulderen.

“Du kan også prøve at spørge ham om, hvad det er, han skriver. Men, æh ... Du risikerer et længere foredrag.”

Han ser på uret.

“Nå, du. Vi skal videre, inden det bliver frokost.”

De går ned ad gangen og når til trappen. Der standser den nye op og ser på den anden.

“Det der, han skriver, ham ... Fredriksson?”

“Ja, hvad med det?”

“Hvad er det for noget?”

“Ja, det spurgte jeg ham også om en gang, og ved du, hvad han sagde?”

“Nej.”

“Han sagde, gudhjælpemig, at han er i færd med at skrive en bog om tysk jura i middelalderen.”

“Moderne retspraksis vurderet i lyset af 1400-tallets Freiburg-jura” kaldte han det ... Hvad giver du?”

Vitus Fredriksson sidder alene i læsesalens svage ovenlys. Fra gårdvinduet høres lydene fra gårdturen. Lyden af stemmer når dæmpet ind i det lille bibliotek og blander sig med rengøringens skramlen med spande på gangen.

Vitus sidder ved en læselampe med en blyant i hånden og tager løbende noter på en lille blok. Af og til ser han tænksomt på det mahognifarvede inventar i biblioteket og lader øjnene vandre videre ud på terrazzo gulvet.

Bag ham går døren, tilsyneladende uden han bemærker det. Først da den tilkomne person rømmer sig bag ham, vender han sig langsomt og ser på den unge vagt med et let irritabelt udtryk.

“Ja?”

“Jo, altså ...”

Den anden rømmer sig endnu en gang, letter på kasketten og stryger sig nervøst igennem håret.

“Jeg ved fra de andre, at du ind imellem har læst deres underskrift.”

“Ja?”

“Jo, og så var det ... Ja, så var det, at jeg kom til at tænke på, om du mon ville prøve at se på min underskrift også? Jeg tænkte, at du måske havde tid?”

Vitus Fredriksson gransker den unge mand.

“Så vidt jeg ved, er vi da ikke blevet præsenteret for hinanden?”

“Nej, selvfølgelig. Madsen. Ole Madsen,” kommer det hakkende fra den unge mand.

“Men så kan vi da heller ikke være dus?”

Og med et behersket og dog spottende tonefald fortsætter Vitus uden at fjerne blikket fra den unge mand, “De må vide, at den slags ville jeg bestemt ikke have glemt.”

Vagten ranker sig, skifter vægten fra det ene ben til det andet og retter på kasketten.

“Nu plejer vi jo ikke ligefrem at være Des med hinanden her, så vidt jeg ved.”

“Hvor længe har De været ansat her?”

“Jeg begyndte i sidste måned ...”

“Og hvor gammel er De? ... Nej, vent. Lad mig se ... De er 25?”

“Jeg er 27.”

“Nå, ja ... Men ved De, hvor længe, jeg har været ... indsat her?”

“Det er vist ret længe, så vidt jeg kan forstå?”

“Jeg har været her i sammenlagt toogtyve år og tre og en halv måned ... Og ved De hvad?”

“Nej,” kommer det hurtigt og med en lidt for høj stemmeføring fra vagten.

“Da jeg i sin tid kom her, fulgte man vedtagne regler for god tone.”

“Jo, men tiden er jo gået.”

“De må forstå, at jeg betragter mit ophold her som ... midlertidigt. Og jeg agter derfor i min adfærd at udvise den anstand og delikatesse, som jeg er opdraget til.”

“Jamen, det forstår jeg da godt.”

Hurtigt, næsten før den unge mand har talt ud, fortsætter Vitus, “Men jeg forventer også, at personalet her behandler mig med den samme høflighed, som jeg udviser over for dem.”

Et øjeblik betragter de to hinanden. Vitus tilbagelænet og med et lille, fint smil om munden, og den unge mand med blussende kinder. Uden et ord vender ynglingen sig så og går. Hastigt og med bøjet hoved.

Først da døren er smækket, vender Vitus sig mod læsepulten. Langsomt og med et dybt suk.

Set fra ryggen, siddende i sin store, grå skjorte, ser Vitus Fredriksson lille og skrøbelig ud, idet vagten låser op og træder ind i cellen.

Da han mærker vagten bag sig, retter Vitus sig op og ser over skulderen på vagten. Med et kort suk, en hovedrysten og et lidende blik på vagten skubber han tallerkenen fra sig.

Vagten ser kort på ham og snøfter så.

“Nå, er det med den på i dag?”

“Min gode mand, dette måltid kan umuligt være beregnet til mennesker. Jeg er sikker på, at der må være sket en fejltagelse.”

“Nej, det er sgu det, alle andre spiser i dag.”

Vitus tager gaflen og pirker let til en kartoffel.

“Prøv blot at se denne kartoffel. Den er jo ganske enkelt uspiselig, så grøn den er.”

Den anden klør sig lidt på næsetippen og ryster på hovedet med et, “Tsk, tsk, tsk.”

Derefter fjerner han tallerkenen fra Vitus' bord med et “Som det behager Herren.” og et lille buk.

“Vi håber ikke, at du får det igen i morgen, vel?”

Vitus samler bestikket og rejser sig langsomt med blikket fæstnet på den anden. Ved denne gestus drejer vagten hovedet halvt og kalder uden at tage øjnene fra Vitus, “Madsen!”

“Nu skal du sgu ikke komme for godt igang med nogle svinkeærmer, kammerat,” hvisker han.

“Bare forhold dig rolig!”

I det samme træder Madsen ind.

“Problemer?”

“Sultestrejke.”

“Sultestrejke!”

Den unge mand ser lidt på Vitus, undersøgende og med et listigt udtryk.

“Vi er nødt til at følge direktiverne i alle slags sager vedrørende Hr. Fredriksson. Vi kan jo ikke være for forsigtige, så vi må have Hr. Fredriksson på infirmeriet. Og det må nok hellere blive med rektalinspektion, sondeføde og hele pibetøjet.”

Kapitel 13

Henry inviterede Anna i Tivoli en lørdag eftermiddag. Mens de sejlede i svanesøen friede han.

Hun sagde "ja", men var i vildrede. Hvad ville hendes mor sige, og hvad med Ruth. Hvad ville hun sige, når hun fik at vide, at mor skulle giftes igen?

Det blev en borgerlig vielse, for som Anna sagde, "Andet kan det jo ikke blive til, når du nu gifter dig med en brugt kone."

"Du er da ikke brugt ..."

En tidlig eftermiddag sad Henry sammen med Anna på Den gyldne hane. Det var lyst nok til, at de kan sidde uden at have tændt. Henry smilede, men stirrede ned i bordpladen. Anna tog smilende hans hånd. Hendes ansigt farvedes gult og rødt af lyset fra de blyindfattede ruder.

"Sådan en gammel pige som mig med en datter?"

"Ja, vi er da lige gamle."

Anna ler.

"Og nu får du jo pludselig en datter?"

"Ja, men pigebørn er da nemme nok."

Hun lo igen. Henry rodede forfjamsket med en pakke cigaretter, fik tændt en smøg og tog et dybt drag.

"Du har vist ikke haft meget med børn at gøre, hvad Henry?"

Han så på hende igennem en blågrå tobakssky, der hang i det indfaldende, farvede lys. "Nej, ikke sådan lige så meget, vel. Der har jo altid været arbejdet og sådan ... Og nu Elna, min ene søster, har jo aldrig fået nogen, men Margrethe, min anden søster, hun har ellers to børn, men ... Ja, hende ser jeg aldrig."

"Børn er ikke altid så nemme, som når der kommer gæster i hjemmet, Henry. Børn kan være frygteligt irriterende, fordi de altid er så tæt på én. Jeg tror, Ruth har set mig alle de gange, jeg har været allermost rasende ..."

"Bliver hun ikke ked af det?"

"Jeg har forklaret hende, at jeg kun bliver rasende, fordi hun betyder så meget for mig, ikke?"

Henry lænede sig frem og tog Annas hånd.

"Du betyder også så meget for mig, Anna."

Længe sad de tavse. Henry var varm i kinderne.

"Ja, det var jo ellers ikke fordi, det var kærlighed ved første blik, hvad Henry?"

"Nej, men, sådan er det vel ikke? Er det ikke kun i film og sådan, at lynet slår ned?"

"Nej, jeg tror nu nok, at især kvinder kan opleve den slags ... Man ser en person, og så ved man bare, uden at vide det rigtigt, altså, at det er et menneske, man godt kan lide. Det sker så sjældent, så man er godt klar over, når det er noget særligt, Henry."

"Ja, jeg lagde nu først mærke til dig, efter at vi havde set hinanden mange gange over hos Mortensen. Det var noget med måden, du stod bag disken på ..."

Anna lo.

"Måden jeg stod på. Hvordan står jeg da?"

"Du står sådan ... Sådan!"

Henry rejste sig og med smøgen osende i mundvigen begyndte at mime, at han arbejdede ved en disk. Anna lo.

"Jamen, altså det var et eller andet med, at du aldrig står stille, Anna. Du er konstant i sving, samtidig med at du har hele din opmærksomhed på kunderne, ikke? Og den slags sætter man jo pris på ..."

Henry standsede og så ligesom ned ad sig selv.

“Ja, jeg er morsom, hvad?”

“Nej, du er bare så sød, når du bliver rigtig ivrig og vil forklare mig et eller andet.”

Anna greb Henry i ærmet.

“Sætter du dig ikke herover hos mig?”

Han tøvede.

“Kom nu, sæt dig herover, helt tæt på ... Det kan du da godt, nu da vi skal giftes, ikke?”

Henry satte sig ved siden af Anna. Han lagde armen om hende og sad et øjeblik og så frem for sig.

“Jeg er simpelthen så glad, Anna ... For at du sagde “ja”.”

Han kysser hende, længe, og mærker, hvor varm hun er. Ud af øjenkrogen skæver han til uret. Der er tid nok. Det kan nås. De når det.

Kapitel 14

Arbejdet med at finde en større lejlighed til dem alle fire, og udgifterne, er ikke noget, de lader sig gå på af. Det er svært, men det lykkes. Henry finder en lejlighed igennem en af kunderne på Den gyldne hane.

De flytter ud til Brønshøj i nærheden af Utterslev mose i en treværelses. Lejligheden er trang og lidt kold, men der er lige plads til en stue og et værelse til børnene.

Han og Anna får et soveværelse, som også bliver en slags systue for hende. "Det ligger til familien," siger hun, "Min søster og jeg har altid syet meget, og så er der jo besparelsen ..."

Der bliver længere til arbejde, men de kan stadig cykle ind til byen, og når vejret er skidt, sker det, at de tager sporvognen.

Henry er glad for at være flyttet til Brønshøj, men børnene er ikke glade for forandringerne.

Efter den første uge i den nye skole, siger Ruth, at de havde det meget bedre den gang, de boede inde ved Enghaven. Lærerne er også dumme i den nye skole. Og Reiner står ved siden af og nikker betydningsfuldt med en sur mund til sin søsters ord.

Henry ved ikke, hvad han skal sige og sidder bare ved spisebordet med avisen uden at få læst et ord. Anna forsøger at trøste Ruth, men det ender med, at hun må lægge hende i seng. "Ruth bliver så let ked af det," siger Anna undskyldende på barnets vegne til Henry, der nu er på vej ned på gaden for at få lidt fred for skrageriet.

Henry prøver at få det til at gå med børnene. Han sætter sig oven i købet og forsøger at lave blækregning med Ruth. Men det går ikke, for de lektier, pigebarnet får, kan han ikke hjælpe hende med. Det må Anna gøre, hun har fulgt med i Ruths regning fra starten, så hun kan godt forstå opgaverne og hjælpe pigen.

Det ærgrer Henry, at han ikke kan hjælpe. Det ærgrer ham, at han ikke kan gøre noget for Ruth, for han vil jo gerne. Han forsøger virkelig at gøre noget for børnene. Men for det meste ender det med, at Anna må tage over, mens Henry sætter sig ind i stuen ved siden af.

På Henry' friaften, når Anna kommer ind til ham efter at have vasket børnene i baljen ved køkkenvasken og lagt dem i seng, sidder han ind imellem og skriver.

Han skriver meget lange breve, synes Anna. Ofte er det sådan, at når børnene kommer op at skændes eller begynder at græde, så er det hende, der må klare det, når Henry sidder og skriver.

"Jeg skriver til Fredriksson," svarer han bare, når hun med et suk spørger, om han ikke lige kan hjælpe til.

Mindst en gang om ugen kommer dumper der et brev ind i af brevsprækken med en forfærdelig fornem håndskrift. Og når Henry kommer hjem om natten, sætter han sig altid først og læser det igennem.

"Hvorfor er Fredrikssons breve så vigtige? Hvorfor kommer du ikke bare i seng? Det brev kunne du da lige så godt læse i morgen, inden du går på arbejde."

Henry rejser sig med et irriteret suk og begynder at knappe skjorten op.

"Du skal ikke blande dig i det her, Anna. Fredriksson er min gode ven, det ved du. Jeg læser Henrys breve, når jeg har lyst, og jeg har lyst til at læse dem, når jeg får dem, og dermed basta!"

"Hvad skriver han, der er så vigtigt, Henry?"

"Kloge ting, Anna. I dette brev skriver han for eksempel om den danske regerings farlige holdning til tyskerne, og i det forrige skrev han om udviklingen sydpå. Han skrev, at Danmark skal til at tage vare på sig selv, ellers kommer den store, europæiske mand snart og tager arvesølvet. Sådan er

Fredriksson, han går så meget op i den slags. Det er næsten ikke til at forstå, at han kan følge med i udviklingen inde fra Horsens, men de må jo få aviser. Han skriver i al fald, at han læser mindst et par timer hver dag. Han er en klog mand, der er simpelthen ikke det, han ikke ved noget om. Også vigtige ting, som nu det her med Tyskland, der er gået ind i Østrig. Det skrev han om, dagen før det kom i de danske aviser. Fanden må vide, hvor han har det fra?”

“Henry, kom nu i seng. Kom her ned til mig. Jeg fryser, og klokken er mange, og du ved jo, hvordan søndag er for mig.”

“Fanden må virkelig vide, hvor han har det fra?” gentager Henry for sig selv i mørket.

“Henry! Sov nu. Godnat.”

Kapitel 15

En morgen vækkes København af en rumlen sydfra. Tyske Stukaer.

Da flyene er trukket hen over hustagene, daler tyskernes Oprop ned over byens borgere, og med ét er landet besat. I radioen hører Københavnerne først Stauning, siden Kong Christian med sorg i stemmen opfordre alle til at opføre sig velovervejet og hensynsfuldt over for besættelsesmagten, og de hører regeringschefer og tyske gesandter udtale sig om allehånde praktiske og sikkerhedsmæssige hensyn.

Mørklægningen bliver indført.

“Men DEN hilser vi nu velkommen!” bliver der råbt i Den gyldne hane, “Nu skal vi rigtigt til at arbejde i mørket, takket være ...”

Niels ser sig hurtigt omkring i lokalet.

“Takket være de skide PRØJSERE! Gid fanden havde dem og alt deres lort!”

“Niels! Tror du ikke lige, du kunne dæmpe dig lidt?”

Henry ser appellerende på ham. Et øjeblik stirrer Niels vildt på Henry. Så rejser han sig, langsomt, drejer sig rundt og går. Han ser på de andre gæster og vender sig i døren.

“Svækling.”

Ugen efter kommer Niels stormende ind på Den gyldne hane og går direkte hen til Henry.

“Henry, gamle ven, nu skal du høre. Der kommer nogen med nogle papirer i morgen aften, jeg skal bruge dem ude på B&W i weekenden, er det i orden?”

“Hvad mener du med papirer?”

Henry læner sig tungt op mod kanten af disken, mens han griber om pladen med hænderne bagudvendt som støtte for hoften. Sådan står han ofte og taler med kunder i baren.

“Ja, papirer, du ved. - Nej, det er bedst, at du ikke ved noget om det, men det er altså vigtige papirer, som ikke må falde i forkerte hænder, hvis du forstår, hvad jeg mener?”

“Hvorfor fortæller du mig det så?”

“Det er jo så fordi, manden nok kommer fast fremover for at aflevere skrivelser, hver torsdag, men sgu da også fordi du er en af os, Henry. Vi har samme klassetilhørsforhold, og det gælder om at stå sammen nu om stunder.”

“I vil altså lave Den gyldne hane om til en ... hemmelig postcentral?”

“Det bliver et distributionsled for frihedskæmpere, Henry ... Det skal du sgu da være stolt af.”

“Jeg er ikke så stolt, hvis I bliver taget herinde, for så ryger jeg med, det er sikkert og vist. Så lukker forretningen her sgu. Jeg kan ikke lide det. Det kan jeg fandeme ikke. Jeg har kone og børn, ved du.”

“Det er så godt som helt sikkert. Det eneste, der kommer til at ske, er, at der kommer en mand her en gang om ugen og sætter sig ned og tager en øl sammen med mig. Han har en mappe med, men det bliver mig, der bærer den ud herfra igen. Det er det hele, Henry, og det er så godt som risikofrit, det garanterer jeg dig for.”

“Jeg vil ikke vide mere om det, og jeg har aldrig hørt om, at du laver den slags numre her i mit værtshus.”

Niels ser på Henry, tvivlende, men med et lille smil om munden. Henry fastholder sig blik i disken. Forlegen, men bestemt.

“Ok, ok.”

Niels flytter på en ølbrik.

“Jeg mente bare, at du har ret til at høre det her. Vi arbejder også i din interesse, må du vide. - Og du havde sgu da også Fredriksson boende i lang tid?”

Henry siger ikke noget, men kigger hen langs disken og ud i rummet. Der er fredeligt i aften, folk sidder omkring bordene og kegler klirrer inde fra billardstuen. Niels ser længe på ham, nu med et bistert blik og går så uden et ord til farvel.

Dagen efter sad Niels ved sit sædvanlige bord sammen med et par kammesjucker fra værftet. De er temmeligt højlydte, faktisk usædvanligt muntre, af sådan en hverdagsaften i oktober at være.

Henry passer disken og bordene, konverserer kunderne, som han plejer, og tager en lille en sammen med Edith og Verner. Men hele tiden skotter han til Niels' bord.

Der går flere timer. Pludselig ankommer et mindre selskab. Umiddelbart efter dem kommer en enlig person. Henry lægger mærke til ham, fordi han den aften er opmærksom på al trafik i døren.

Den nyankomne går lige i hælene på selskabet, og tænkte man ikke over det, ville man antage ham for at høre til gruppen på fem personer, der træder ind. Men så ses det også, at det gør han absolut ikke. For de fem styrer direkte op til baren, mens nummer seks står et øjeblik tøvende inden for døren og ser sig omkring.

En meget mager, ung mand. Lyst, kraftigt hår, der er strøget tilbage, men falder i store lokker over ørerne og i nakken.

I hånden bærer han en tynd og laset skoletaske, der drejer i hånden på ham, idet han spejder rundt i lokalerne. Så ser han Niels, nikker til ham, krænger frakken af og sætter sig hen til ham og letter på en imaginær hat.

Niels nikker antydningvist og kaster et blik op mod Henry' plads. Henry bliver ubehageligt til mode, som var han blevet taget i at spionere.

Da Henry tørrer bordene af efter lukketid samme aften, kommer han i tanke om, at han glemte at holde øje med Niels og den fremmede.

Jo, den unge mand købte en øl, og han talte godt nok klingende jysk. Han var Henry en kende kvindagtig at se til, en blød mund og øjne med lange øjenvipper, men ellers var der ikke meget at bemærke ved ham. Der skete ingen ting, Henry glemte dem, og ved lukketid var de væk. "Bare nu det kommunistfjols til Niels ved, hvad han gør," tænker Henry, idet han svinger sig op på cyklen ude i gården og kører hjemad.

Kapitel 16

Henry er forvirret. Anna står lænet ud over rælingen og smiler ind i den varme vind, og luften er fyldt med lyde omkring dem. Færgen, havet, må gerne, vinden og de andre passagerer. De står på dækket, mens passagerer myldrer omkring dem.

Alligevel kan de tale sammen fuldkommen ugenert. Ingen hører dem. Han står ved siden af hende og kigger ud over havet. Kigger ned i bølgerne.

Tænk engang. Bryllupsrejse.

“Hvornår var det, vi ankom til Rønne?”

Anna stryger en hånd igennem Henry hår.

“Kvart over seks, tror jeg der stod på billetten.”

Hun ser på uret.

“Så er der et par timer endnu.”

“Mm.”

“Ved du hvad?”

“Det gør ikke spor, at vi ventede med bryllupsrejsen til nu. Jeg har såmænd bare glædet mig.”

“Mm.”

“Kan du ikke sige noget ... mand?”

“Jo, det er bare ... Det er bare fordi, jeg lige skal omstille mig til havet, tror jeg ... Jeg er jo ikke ligefrem en søulk.”

Anna ler og giver ham et smækkys på kinden.

“Er du søsyg?”

“Nej, nej ... Nej, slet ikke. Det er simpelthen bare det hele, ikke? Det er jo ikke lige den slags, jeg er vant til.”

“Mm. Men det er da dejligt sådan at komme væk i en hel uge.”

“Ja, jeg har også glædet mig.”

“Ja, tænk engang, sådan at være helt fri. Bare natur og sol og sommer.”

Hun stryger ham over kinden.

“Men vi er nu et gammelt ægtepar at sende på bryllupsrejse.”

“Nåh, den slags er der vel ikke nogen alder for?”

“Jo, jo, det er der. Det lærte jeg som pige. Og der er også mange på vores alder, der kan fejre kobberbryllup nu, og her står vi nu og har sendt børn på ferie hos min søster for at kunne tage på bryllupsrejse ... Men ved du hvad?”

Henry vender sig og tager Anna i sine arme. Knuger hende ind til sig.

“Hvad, Anna?”

“Jeg føler mig helt som en ung pige igen. Ligeså flyvsk i mit lille hoved ... Gør du ikke også det?”

Henry fniser.

“Føler mig som en ung pige?”

“Nej da, dit fjols! Bare som ung igen?”

Han kysser hende på håret og sukker så.

“Jeg ved det ikke, Anna. Jeg kan ikke rigtig huske ...”

“Du må da kunne huske, hvordan det var, da du var sytten år?”

“Næ, ikke rigtig ...”

“Kan du virkelig ikke huske, hvordan det var at gå rundt og vente på, at livet ligesom begyndte.”

“Nej.”

“Har du heller aldrig gået som ung i byens gader og undret dig over, at du havnede lige netop i København?”

“Nej ... Altså, jeg blev jo sendt i lære af min far, ikke, da jeg var blevet konfirmeret ... Og der var sgu ikke så meget snak. Det var bare op klokken seks og ordne køkken og forberede indkøb for kokken. Så var der en frokostpause, men hele eftermiddagen og aftenen gik i restauranten. Det var jo bare arbejde. Jeg stod i lære i to et halvt år, og der var ikke noget med ferie eller familie. Det var bare med at hænge i.”

“Så du fik ikke fjttet så meget i de år?”

“Hvad mener du?”

“Ja, du ved da, hvordan unge mænd er?”

“Nåh. Nej ... Jo, det skete da, at vi gik til bal, men det var ikke så tit endda ... Hvorfor spørger du om alt det her?”

Anna kysser ham på kinderne. Derefter på munden. Hårdt. Lidenskabeligt. Så ser hun på ham og smiler.

“Det er da helt naturligt. Jeg vil bare gerne vide alt om dig ... Vi er mand og kone, husker du nok.”

“Ja, jeg ved ikke. Der er sgu nok ikke så meget at fortælle. Jeg tror, jeg er meget almindelig.”

“Du var nu en ualmindelig god frier.”

“Synes du?”

“Ja, da du først kom rigtig i gang. Meget galant og opmærksom ... Hvordan fandt du egentlig på at fri i Tivoli?”

Henry ser længe ud over havet, inden han svarer.

“Jeg fik engang en spådom ... Den gik ud på, at jeg engang ville komme til et eventyrligt sted, hvor jeg ville fri ved vand.”

“Fri ved vand? - Er du nogensinde blevet spået?”

“Ja, og så kom det bare over mig, da vi stod derinde ved det fortryllede slot.”

Anna ler højt og kysser ham igen. Længe og med underlivet trykket imod det øverste af Henry lår.

Bagefter kommer han uvilkårligt til at tørre sig om munden.

Et øjeblik stirrer de begge ud mod horisonten.

“Tror du, det er Bornholm helt derude?”

“Mm.”

Hun trækker af sted med ham, netop som færgens horn tuder. I døren standser hun og kigger endnu en gang ud over havet. Mågerne flokkes skrigende i luften ud for en kvinde og en lille dreng, som kaster brødstumper ud i luften.

“Kom,” hvisker hun, “Lad os gå ned og hvile os lidt.”

Henry tøver et øjeblik. Han ser på fuglene. De svæver med åbent næb. Dykker i lodrette fald mod havoverfladen. Forsvinder.

Kapitel 17

“Onkel Henry, kan du ikke lige hjælpe mig! Reiners snurretop er gået i stykker igen. Det er pisken, han har knækket.”

Henry ser op med et ryk fra avisen. Han har ikke hørt Ruth komme ind i stuen, men siddet og læst om den omsiggribende sabotageaktivitet, som pressen skriver så meget om.

“Hvad er der med den, Ruth? Er det pisken igen? Lad mig se på den. Den knude kan vi vel nok få løst ... Så, det var det. Men hvor er han i grunden, Ruth, hvor er Reiner?”

“Han sidder nede i gården.”

“Men hvorfor kommer han ikke selv op med den?”

“Det er fordi, du blev så vred, da han havde smidt min hoppebold i tagrenden. Han sagde, at jeg skulle gå op og spørge dig.”

“Her. Tag den og gå ned til ham og sig, at jeg ikke er vred over den hoppebold længere. Herregud, skulle jeg gå rundt og være vred over jeres legesager, Ruth?”

Ruth ser på ham, så løber hun ud af døren. Henry kan høre hende på trappen hele vejen ned. Han sidder og ryster på hovedet for sig selv og er i færd med at læse videre, da Anna kalder på ham ude fra køkkenet.

“Ja, ja, ja, hvad er der NU? Kan man da aldrig få fred i det her hus!”

“Henry, vi må tale sammen.”

“Jamen, det gør vi da. Jeg har jo rejst mig og er gået herud, har jeg ikke?”

“Det er ikke det, jeg mener. Vi må tale sammen om børnene.”

“Hvad er der så med dem?”

“Det kan du vel se? De er ikke trygge ved dig, men du taler heller aldrig med dem ... Og nu i den sidste tid har du også været så tavs, når vi var sammen alle fire. Det er, som om du går rundt og tænker over noget hele tiden. Hvad er det, Henry? Er det os to? Du må sige noget. - Hvad er der i vejen?”

Henry sætter sig ved køkkenbordet og piller i voksdugen. Han ser hen på Anna, mens hun taler, men ser hende ikke i øjnene.

“Jeg kan ikke tale om det, men der er noget, der ikke går så godt.”

“Jamen, er det da mig og børnene, der går dig på?”

“Nej, nej. Det har ikke noget med jer at gøre. Nej, jeg har det såmænd så godt her. Nej, det er noget med arbejdet.”

“Er det penge? Skal vi til at spare noget mere? Vi kunne måske ...”

“Nej, nej, nej. Det har ikke noget med penge at gøre. Slet ikke.”

“Men hvad er det da, der plager dig? Du går bare her og ligner et uvejr og siger ikke noget. Hvad er det, Henry?”

Henry har rejst sig og går frem og tilbage i det lille køkken.

“Jeg kan altså ikke sige noget, men det er noget med Niels og nogle flere, som bruger Den gyldne hane som en slags mødested.”

“Niels? Ham kommunisten? Det er vel ikke noget med sabotage?”

“Nej, de udveksler bare nogle tryksager, vist også denne her avis, de er begyndt at lave.”

“Henry, hvis det bliver opdaget! Hvis du bliver taget!”

“Jamen, jeg er jo ikke med i det ... Ikke sådan direkte.”

“Politiet tager jo alle, der samarbejder med modstandsfolk. Du risikerer at blive sat i fængsel, og hvad skal der så blive af os?”

“Det skal nok gå! Jeg lover dig, jeg bliver ikke taget. Jeg skal ikke rodes ind i noget sabotageværk, det er helt sikkert.”

“Men du har været så mærkelig i den sidste tid. Hvad er der galt? Der må være noget galt, sådan som du har gået rundt.”

“Der er ikke noget galt, Anna. Det er bare ham Niels, han går mig på nerverne.”

“Så sig til ham, at han ikke må komme på Den gyldne hane. Sig det til ham, Henry!”

Henry stopper op lige foran Anna. Han ser lige på hende, mens en trækning går hen over Henry ansigt.

“Det kan jeg ikke. Niels siger bare, at hvis jeg ikke er med dem, er jeg mod dem. Og hvis jeg er mod dem, bliver det værst for mig selv, når de kommer til.”

Hun lægger hånden på Henry bryst og siger stille, “Du må altså passe på, Henry. Men bare du passer dit, skal det nok gå alt sammen.

Kapitel 18

Det bliver en varm sommer.

Allerede i begyndelsen af maj er havvandet så varmt, at man kan gå i vandet. I juni måned er den værste hedebløge i mands minde en realitet.

Luften i København er kvælende. På gaden sværmer cyklerne hver morgen af sted mellem heste og sporvogne, mens folk på fortovene vifter sig i varmen med aviser, hatte og hvad man ellers har ved hånden.

Folk går til alsang på Fælleden, men det er næsten ikke til at holde ud at stå og synge. Luften er tung og fugtig. Det er, som om byen trækker sig sammen i varmen. Bliver mindre. For lille.

Man taler om Heden, som truer landmændenes høst og priser sig lykkeligt for kongehuset.

Kongen, som førhen var så tilbagetrukket og højtidelig, sås i en periode ofte alene til hest i byen. Folk glædede sig over synet af ham og byen stod en kort stund på den anden ende, da det rygtedes at kongen var faldet med hesten.

Det virker, som om København uden Christian d. X ville koge over af ærgrelser og forbandelser over tyskerne, der ses overalt i byens gader og stræder. Deres grønne uniformer er siden sorgens april blevet et symbol på alt, hvad man afskyr. Disse uniformer der konstant minder folk om værnemagtens såkaldte "overhøjhed".

"De ter sig, gør de," siger en kunde med hånden halvt for munden til Anna, "Som om de var ordensmagten. Når alt, de i virkeligheden er, er ryggesløse overløbere, landsforrædere, som man længes efter at kunne klynge op, når den dag kommer ..."

Snakken om tyskerne går overalt. Det er, som om de tyske hære denne sommer har mistet krigslykken, som om udviklingen vendte ved El Alamein.

Snakken går også ved Henry' bardisk. For hvert tiltag fra ørkenræven Rommels side vendt mod englænderne, bliver der talt om, at nu må Den gyldne hane sættes ind imod ørkenræven, så det djævelskab kan blive helt udryddet. Rå latter.

Sabotagen begynder for alvor at blive synlig. Nu skræmmes folk i byen ikke længere over brage ne fra havnekajer, banelegemer og tankanlæg, men tænker i stedet at når det går skidt for tyskerne, går det bedre for Danmark.

Ingen har sagt det højt, men alle på Den gyldne hane ved, hvordan Niels har været nødt til at smide partibogen væk. De ved, han er frihedskæmper. De ved, at Thormod, den unge mand, der kommer hver tirsdag, er kurer. Og de er sikre på, at Henry ved, hvad der foregår.

Ingen siger det højt, men man ser lidt op til Niels og den unge mand, som det er umuligt at få to fornuftige ord ud af.

Spørger man ham om noget, begynder han at mumle om studierne på universitetet og ved ikke, hvad de mener, når de hentyder til det, der optager alle mest.

Selvfølgerlig gør han det, han vil bare ikke ud med det. Han ligner et flødeskæg, men er egentlig ganske forhærdet, denne unge jyde.

Og Henry, ham kan man heller ikke få noget ud af. Han siger ikke en lyd. Ikke et pip, siger han. Mørkere og mere dyster end førhen står han ved sin plads i baren og kæderyger. Han er blevet tavs og indesluttet. Drikker også lidt rigeligt efterhånden? Men han er med. Henry nøgle til kælderen bliver brugt til noget godt, og folk synes, at Den gyldne hane er blevet bedre i Henry' tid.

Men nu Henry? Hvad er der galt?

Det er ikke kun krigen, der går ham på. Reiner er blevet syg. Det er noget med benene, de svulmer op og gør ved, så han ikke kan gå. Lige fra han blev født, har lægerne været klar over, at

der var noget forkert ved benene. Alt er forsøgt. Salver og operationer og radium. Masser af radium. Alligevel er det ikke blevet bedre med Reiners ben. Siden påske har han været indlagt, fordi benene svulmede op, så han ikke kunne se sine fødder.

Drengen ligger i en særlig seng med benene løftet højt op i en støtte. Han er ked af det, men han er en tapper, lille dreng. Han forsøger altid at være glad, når de besøger ham. "I skal ikke få det dårligt over mine ben," siger han med et lille smil. "Læ gerne siger, at efter den næste operation bliver det meget bedre. Så kan jeg komme i skole igen."

"Lille Reiner, du skal ikke tænke på skolen. Du skal bare se at blive rask. Du kan tro, Mor savner dig ... Og Ruth og Henry savner dig også!"

Anna sidder hver dag hos drengen.

Hun græder i søvn i denne periode.

Hun fortæller det aldrig, men Henry kan mærke det på pudevårene, når han går i seng. Han forsøger at trøste hende og bliver ved med at sige, at bare de tror på det, skal drengen nok blive bedre. Det gælder om at bevare moralen, ellers kan Reiner også mærke det. "Det skal nok blive bedre, siger han. Igen og igen.

Men det bliver ikke bedre, det bliver værre. En dag kommer lægen og siger, at der er gået koldbrand i sårene på højre ben, og at de bliver nødt til at sætte det af.

"Nu kommer han aldrig mere til at spille fodbold, siger Ruth og løber ned ad trappen, inden Henry når at svare. Anna sidder forstenet ved vinduet og ser sin datter løbe ud af gården i retning af mosen.

"Anna."

Intet svar. Anna rækker bare ud efter en kop te, der står på bordet bag hende.

"Anna, lægen sagde jo, at der findes gode benproteser. Reiner kommer hjem igen. Stol på lægerne. Vi kan ikke miste modet nu, hvor drengen har allermost brug for os."

Men Henrys ord nytter tilsyneladende ikke. Det er, som om Reiner også selv ved, hvor syg han er. Hans tilstand svinger, og i perioder er han meget svag. Ved månedens udgang falder han hen, vågner ganske enkelt ikke op en morgen. Lægen siger, at det er infektionen i sårene, der kræver al kroppens energi. Derfor må drengen sove.

Henry går som i søvne, efter at lægen fra hospitalet sagde, at Reiner lå bevidstløs, og at det måske var bedst sådan. Henry er en søvngænger i et mareridt, der fortsætter, når han går til ro for at få noget søvn.

"Hvad er der så med dig i dag, Henry? Du ser sgu endnu værre ud, end du plejer."

"Det er drengen. Han har det ikke godt, Niels."

"Nå, er det stadig ham, det går dig på? ... Det lille skrav, jeg får sgu helt ondt af dig. Men hvad var det, jeg ville sige? Jo, jeg tror, jeg har løsningen til dig."

"Løsningen?"

Henry ser hurtigt op fra disken, hvor Henry blik ellers stadig oftere hviler i denne tid. Mørke rande har han under øjnene.

Niels har nok set ham sådan førhen. Men det var dengang, en bytur efter lukketid kunne føre ud på dødsruten. Henry har førhen måttet holde lukket, når tømmermændene var for stærke. Men det er længe siden.

Inden krigen, før Anna og alt det, der siden hændte.

"Ja, du trænger til adspredelse. Du trænger til udfordringer efter at have gået i så lang tid og været optaget af hjemlige sysler. Du kan give os en hånd en af dagene, Henry."

Henry ser rundt i lokalet, der endnu er tyndt besat. Det er tirsdag, og den unge mand kommer i aften, men endnu står folk ikke i en rand omkring baren. Ingen hører dem. Der er heller

ikke andre end Niels, der bemærker, at Henry åbner en øl, tænder en smøg og tager et dybt drag af den.

“Hvad vil du have, jeg skal lave?”

“Jeg vidste det. Du er sgu trods alt et mandfolk.”

“Hvad er det, du vil have mig til at lave, Niels?”

“Vi har en vigtig opgave i næste uge, den unge jyllænder og jeg. Meget vigtig ... Men efter Mogensens pludselige bortgang i marts mangler vi faktisk en mand. Pærelet opgave, i øvrigt. Du skal blot bruge dit falkeblik, mens vi går ind og opererer ... Ja, undskyld. Det var ikke meningen at minde dig om ...”

“Hvor skal vi hen?”

“Bare rolig, det bliver faktisk lige her i nærheden. Det er ovre på Vesterbrogade, der har vi en lille filial, der ikke kører så godt. Muligvis er der mus i huset? Det må vi have klarhed over. Og mens vi får det, må vi have nogen til at stå vagt uden for, så høkerne ikke overrasker os midt i forretningerne.”

Mens Niels taler, tænker Henry over, at han får en ubehagelig stramhed omkring munden, hver gang de taler sammen. Han har det, som om han er ved at få krampe.